

IÑAAKAI-TAKIRIRI JUAN

Iñaakan-takiri Jesús Saipatzii-totaari

¹ Iroka okaratzi iñaakan-takiri Pawa tsika ikanta-kota Jesús Saipatzii-totaari, iriira Pawa kantakaarori iyotantyaarori impiratani-payi tsika onkanta-kotyaa okaakitzi-matain-tsiri iñiitajiro. Irootaki ityaantan-takariri Pawa Imaninkariti inkamantiri Juan, impiratani Pawa.

² Iriitaki Juan kinkithata-kirori okaratzi iñaakiri. Iroka okaratzi ikinkithatakiri iñaani Pawa, irootaki inintakaan-takiri Jesús Saipatzii-totaari inkamantantiro.

³ Kimosirira inkantajyaa inkarati ñaanataironi iroka kamantaantsi, ari inkimiyityaari aajatzi inkarati kimisantironi. Kimosirira inkantajyaa inkarati monkara-yitaironi okaratzi sankinatain-chari. Tima okaakitzi-mataki iñaantai-tyaarori.

Iwithaitari kimisantzin-kariiti karatatsiri 7 yapatoyitaka

⁴ Naaka Juan osankinatziro iroka. Awiroka nosankinatzi kimisantzin-kariiti karatatsiri 7 papatoyitaka anta nasiyita-chari nampitsi saikat-siri Asia-ki. Tima añaatzi Pawa iroñaaka, iri itakaro pairani itzimaki, irootzi-mataki impiyi. Kaminthaa inkanta-yitaimi irirori, kamiitha isaikakaa-yitaimi anta. Ari inkimitaimiri aajatzi ipaitai-tziri “7 tasorintsi” itsipatakari inkitiki iwinkathari-mintoki.

⁵ Ari inkimita-jimiri aajatzi Jesús Saipatzii-totaari, tima iroopirori onatzi okaratzi iñaawaitziri. Iriitakira itanaarori yañaaji ikamawitaka, iriira pinkathari-wintairiri maaroni ikaratzi pinkathari-witachari aka kipatsiki. Iriitaki itakoyitairi arokaiti, ipyaakoyitairo ayaaripironka ikapathai-nkata-kiranki ikamawinta-yitai.

⁶ Iriitaki pinkatha-ritakaa-yitakairi. Iriitaki impira-tasorintsita-kaayitairi antawaitantaaniriri Pawa Asitariri. Iriitaki otzimi-motairi iwaniinkaro, iriitaki pinkathari-pirota-tsiri. Irasi iwiro irirori. Omapirowí.

⁷ ¡Pamini! Yoka Saipatzii-totaari, inkinapaji minkoriki, maaroni iñiitawajiri. Imatzityaaro iñiiri pathanka-mirikita-kiriri. Yiraakoi-tajyaari maaroni aka kipatsiki, imatzityaaro kaari shininkata-wakaa-chani. Ari onkantyaari. Omapirowí.

⁸ Iroka ikantzi Awinkathariti Pawa: Naakataki osiyarori itarori sankinarintsi, Naaka osiyarori aajatzi owiraantarori. Irirori, yitakaro pairani itzimaki, iriitaki piyaatsini apaata. Iriitaki Sintsi-pirori.

Iñaakantaka Itomi Atziri

⁹ Naaka Juan, pirintzi piwayitana pikimisantzin-karitaji, ari akarajitaki amawitakiro akimaatsi-waitaka, ari atsipatawakaa ipinkathari-winta-yitai Pawa. Ainiro nosaiki-ranki othampisiki ipaitai-tziri Patmos nokinkithatziro iñaani Pawa, nokamantantziro ikantakinari Jesús.

¹⁰ Okanta aparoni kitaitiri yapatowinta-piintaitari Awinkathariti, tzimatsi iñaakakinari Tasorinkantsi. Nokimakiri notaapiiki ipaita kantanari, ikimitakaro tyootaantsi iñaawaitzi,

¹¹ ikantakina: “Pisankinatiro onkarati noñaakakimiri. Iro pintyaan-tiniriri kimisantzin-kariiti karatatsiri ⁷ yapatoyitaka anta onasiyita-karori nampitsi saikatsiri Asia-ki. Tima iroka ⁷ nampitsi: Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea.”

¹² Ari nopithokanaka notaapiiki naminiri ipaita ñaanatanari. Noñaatziiri ootamintotsipayi iwitsikai-tziri ooro. Ikaratzi ⁷.

¹³ Iro kantacha anta niyaankiniki ari isatikaka aparoni kimitakariri Itomi Atziri. Anaakiri iitziki iithaari. Ithaanotakari ichampyaari iwitsikamasii-tziri ooro.

¹⁴ Kitamaaro-powainka ikantaka iitoki, kimiwaitaka iroomi iwitzi ipiraitari, kitamaraa-niki okantaka iroowaitaki sharaka. Irooma irooki okimiyitakari paamari.

¹⁵ Poriryaa ikantayitaka iitzi, iriiwaitaki iporiryaatzi kiriiki itayiitziri. Okimiwaitakaro iñaani opoimaatzi nijaa.

¹⁶ Yairikaki impokiro-payi irako-piroki, ikaratzi ⁷. Yoimisitowa-tzimaitaro ipaantiki kimitakarori sataa-mintotsi, apiminiti othoyimpitaki. Ikimitakari iporoki ikantaranki ooryaatsiri isiparyaa-pirotzi tampatzika-paiti.

¹⁷ Ikanta noñaakiri, tyaanakina nokamanaki. Iro kantacha yantanta-kanaro irako-pirori, ikan-tana: “Airo pitharowakaana, Naaka itarori, Naaka owiraantyaaroni.

18 Naakataki añaanita-tsiri. Nokamawitaka iro kantacha nasi nowajiro nañaaaji. Naaka matzirori otzimi-motana nosintsinka nasitaryaan-tyaarori ikyaa-piintai-tziro sarinkawiniki, aritaki onkantaki aajatzi nasitanajiro.

19 Pisanakinatiro okaratzi piñaakiri, iro pitanyakaa okaratzi piñaakiri awisatsiri iroñaaka, ipoñaaw onkarati piñiiri awisatsini apaata.

20 Ikaratzi ootamintotsi piñaakiri karatatsiri 7, iriira osiyakaa-wintariri kimisantzin-kariiti karatatsiri 7 yapatoyitaka anta onasiyita-karori nampitsi. Ikaratzi piñaakiri impokiro nairikakiri nakopiroki, karatatsiri 7, iri osiyakaa-wintariri Maninkariiti tsipayitaariri kimisantzin-kariiti karatatsiri 7 yapatoyitaka.” *

2

Kamantaantsi ityaantai-takiniriri 7 yapatoyitaja kimisantzin-kariiti: Kamantaantsi ityaankaitakiri Efeso-ki

1 “Iroka pisanakinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Efeso-ki. Iriira ñaanatziri airikakiriri 7 impokiro irakopiroriki, satikain-chari niyaanki ipaamatakira 7 ootamintotsi. Ikantziri:

2 ‘Noyotziro okaratzi pantayitziri, tsika pikanta pantawaitaki, okaratzi pamawitakiri. Pisamayitakari kaari-piro-siririiti. Piñaanta-yitaari paitasi-waita-chari, “Tyaanta-piroriiti”

* **1:20** Tzimatsi kantatsiri yokaiti “Maninkariiti” ikinkithata-koitziri aka, iriitaki atziri-payi ikaratzi jiwayitairiri kimisantzin-kariiti. Tzimayitatsi pasini kantatsiri, iriitaki iriipirori Maninkariiti.

yomitaan-tasiwaita-chari. Piyotajiri awiroka thayinkari inayitatzi.

³ inatan-taniri pinatzi, amawiwaini pikantaka, oshiki pikimaatsi-waitaka iwasankitaa-wintai-tzimiro pawintaana naaka. Titzimaita pisamawaityaa.*

⁴ Iro kantacha, tzimatsi yotapain-chari, iro kaari kamiithata-tsini. Iroka okanta: Piwashaanta-nakiro awirokaiti pitakotanta, ti pantajiro pikimiwita-nakaro pairani.

⁵ Pinkinkithasiritiro tsika pikanta pairani owakira pikimisananaki. Piwashaantiro tsika pikanta iroñaaka, pimpyakotairo pantajiro tsika pikantanaka owakiraini pikimisananaki. Tima airorika piwashaantairo, ari nojata-sitakimi, naapithata-jimiri ootamintotsi saiki-mota-kimiri anta.

⁶ Iro kamiithatatsi pikisaniintakiro awirokaiti yantayitakiri ikaratzi kimisanta-najiriri iyomitaan-tziri pairani Nicolás. Nomatzi-taikari naaka.

⁷ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi iñaanatziri kimisantzin-kariiti. Tzimatsi-rika matakironi oitsinampaironi, ari nosinitairi iyaaro chochoki owañaan-tatsiri pankitain-chari itasorintsi-pathatiki Pawa.' "

Kamantaantsi ityaankai-takiri Esmirna-ki

⁸ "Iroka pisankinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Esmirna-ki. Iriira ñaanatziriri itakarori, owiraantyaaroni aajatzi. Iriira ñaanatziri kamawitaincha iro kantacha añaaaji aajatzi. Ikantziri:

* 2:3 pawintaana = wairontsi

9 ‘Noyotziro okaratzı pantayıtakırı, aajatzi pikımaatsı-waijiıtari, noyotzıtaro pikowıtyaa-waijiıtzi, okantawıtaka awıroka ashaaranta-sıriri. Noyotzi aajatzi tımatsı Judá-ıti anta thayıako-waita-kamiri. İpaitası-waitaka Judá-ıti, Kamaarı asıyıtı-kariri.

10 Airo pıtharowanta-sıtaro onkaratı pinkımaatsıtyaarı. Tıma irootaıtsı pińıiro tımayıtatsırı anta tsıka inkaratı yasıtı-kotakaantırı Kamaarı. Ari pısaıkırı onkaratı 10 kıtaıtırı pinkımaatsı-waıtıyaa, ińaanta-sırıtıtyaamıra Kamaarı. İro kantacha ontzımatyıı pırııpiro-sırıtı awırokaitı pijatakairo onkanta-wıtakyaa İwaitımı, tıma apaata arıtakı nańaakaajımı, onkımwaita-jyaaro namathayıta-tıımımı. †

11 Kowırorı inkımathatıro, inkımısantırı Tasorınkantsı ińaanatzi kımısantzin-karııtı. Tımatsı-rıka matakıronı itsınamparı İroka, airora ińaajıro inkımaatsı-waitajyaa yapııtajıro inkamajı.’ ”

Kamantaantsı ityaankai-takırı Pérgamo-ki

12 “İroka pısankınatı-nırırı İmanınkarıtı kımısantzin-karııtı apatota-charı Pérgamo-ki. İrııra ńaanatziırırı otzımı-motziırı isataa-mınto apımınıtatsırı othoyımpıtzi. İkantziırı:

13 ‘Noyotziro pantayıtzi, noyotzi pısaıkı-motakırı İkaratzi İpinkatharı-wıntziırı Kamaarı. İro kantacha noyotzımı aajatzi oısokıro pıwakına pawıntaana, tı pıwashaantıro. Tı pıwashaanta-nakıro awırokaitı okantawıtaka

† 2:10 amathairıtsı

iwamaawitai-takari Antipas noyimisantakaa-pirotani kinkithata-kota-kinari anta tsika isaiki Kamaari. ‡

¹⁴ Iro kantacha, tzimatsi yotapain-chari, iro kaari kamiithata-tsini. Iroka okanta: Tzimayitatsi pikarajiitzi kimitakariri Balaam iyomitaantzi. Tima pairani Balaam, iyomitaapiintakiri Balac onkantayaa inkaima-siryaa-tyaariri Israel-iiti iwakaiyaari yatsipita-kayitani yasita-kayi-tariri pawaniro. Imayimpi-waita-kaakiri aajatzi.

¹⁵ Ari okimitakari tzimayitatsi aajatzi kimisanta-yitakirori iyomitaan-tziri pairani Nicolás.

¹⁶ ¡Piwashaantajiro! Airorika piwashaantziro, ari nojata-sitakimi nowayiritiri, iro nowayiritan-tyaariri sataa-mintotsi sitowatsiri nopaantiki.

¹⁷ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi iñaanatziri kimisantzin-kariiti. Tzimatsi-rika matakironi itsinampairi iroka, ari nonpakiri iyaaro omanaa-ntsita-tsiri ipaitaitziri pairani “paitama”. Ari nonpakiri aajatzi aparoni kitamaarori mapi tsika osankinataka owakirari wairontsi kaari iyotaitzi, apatziro iyotajiro aakironi iroka mapi.’ ” §

Kamantaantsi ityaankai-takiri Tiatira-ki

¹⁸ “Iroka pisankinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Tiatira-ki: Iriira ñaanatziri Itomi Pawa, kimitakariri irooki paamari, poriryaatain-tsiri iitziki. Ikantziri:

‡ 2:13 Kamaari = Mishatantaniri § 2:17 Ipaitama = maná

19 ‘Noyotziro pantayitziri, pitakoyitantaka, pinkimisantaki, pantawaitaki, kamaitaniri pinaki. Aikiro pakowinta-tyaaro iroñaaka panaakaa-nakiro pikantawita pairani.

20 Iro kantacha, tzimatsi yotapain-chari, iro kaari kamiithata-tsini. Iroka okanta: Paapatyaakaro awirokaiti kooya paitachari Jezabel. Okantzi iroori kamantantaniro onatzii, iro kantacha okaratzi oyomitaan-takiri iroori, oshiki oitzinampa-siritakiri nompiratani. Iro opoñaantari owakaayitakari yatsipita-kaitani yasita-kayi-tariri pawaniro. Omayimpita-kaawai-yitakiri aajatzi.

21 Osamani noyaako-witakaro owashaantairomi antayitakiri, iiro kantacha ti oninti owashaantiro omayimpi-waitzi.

22 Airorika owashaanta-sitaaro, ari nomantsiyaa-kiro tsika omayimpitanti-piintaki, ari onkimaatsi-waityaari. Ari nonkimitaa-kiriri inkarati mayimpita-kironi.

23 Ari napiroyitajiri ikaratzi oyomitaa-yitakiri. Iro ompoñaan-tyaari iyotaji maaroni kimisantzin-kariiti naakataki oyosiritziri maaroni, noyotzi opaita ikinkisiryaaayitari, noyotzi opaita ikima-siri-yitziri. Ari onkantyyaa noipyaan-tyaamirori okaratzi pantayitakiri awirokaiti.

24 Irooma awirokaiti, yotapain-chari anta Tiatira-ki kaari kimisanta-kironi okaratzi oyomitaan-tasiwitakari, airo nokisathatzimi. Tima ti pisintsiwinta-waityaaro okaratzi oyomitaan-tasiwitakari ipaitai-tziri “imanakaapirotani Kamaari.”

²⁵ Iro kantacha awirokaiti ontzima-tyiira poisokirotyaana irojatzi nompian-takyaari.

²⁶ Tzimatsi-rika matakironi itsinampairi imonkaratiro noñaani irojatzi owiraanta-paakyaaroni, aritaki nomatakaakiri impinkathari-wintairi apaata atziri-payi.

²⁷ Ari osiyakyaaro ikimitaakina Asitanari naaka, imatakaa-kinaro ipinkatha-ritakaakina, ari inkimitaa-jyaari aajatzi iriroriiti impinkatha-ritakai-tairi.

Ari ijiwatan-tajyaari irasiro-kotziti.

Irijatzi apirotairini ikisaniintani, inkimita-kaantajiri iporokai-tziro kowitzi.

²⁸ Aritaki nopajiri naaka osiyakariri impokiro parya koñaata-paintsiri.

²⁹ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi iñaanatziri kimisantzin-kariiti.’”

3

Kamantaantsi ityaankai-takiri nampitsiki Sardis

¹ “Iroka pisanakinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari nampitsiki Sardis. Iriira ñaanatziri ipaitai-tziri ‘7 tasorintsi,’ itzimi airikiriri 7 impokiro. Ikantziri: ‘Noyotzimiro pantayitakiri, iwaitaita-kaantaitziri “añaasiriri,” tima ti ari pinkantyyaa, kamasiriri pinayitzi.

² Pisakii-siritai. Piñaa-sintsityaa airo pikamasiritanta. Tima Pawa iñiuro okaratzi pantziri ti pimonkaratiro ininta-kayimiri.

³ Pinkinkithasiritiro ikamantai-takimiri pairani, pimonkaratiro. Piwashaantiro panta-piintakiri. Airorika pisakisiriitai, ari nomapoka-pajimi nomp iyaji-rika, nonkimityaari imapokantzi aparoni kosintzi.

⁴ Iro kantacha tzimatsi kapichiini anta pinampiki Sardis matakirori ikiti-siritzi. Iriiyitaki kimitakariri kaari oipatsitironi iithaari, irootaki ikamitan-taariri yokaiti onkanyaa intsipatan-tajyaanari nokithaataro kitamaarori.

⁵ Intzimi-rika matakironi itsinampairo, aritaki nonkithaatajiri kitamaarori. Airo noshitziro iwairo itsipataari isankinata-kotaka inkarati añaaniiyitaa-tsini. Ari nonkantajiri Asitanari, aajatzi Maninkariiti: "Ikimisantaana yoka."

⁶ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi ikantziriri kimisantzin-kariiti."

Kamantaantsi ityaantai-takiri Filadelfia-ki

⁷ "Iroka pisan kinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Filadelfia-ki:

Iriira ñaanatziri Tasorin-tsita-tsiri, Iroopirori.

Iri iñaanatzi iwaitakiri iminkyaa-yitairi atziri-payi, irijatzi tzikayitairini kaari isinitaiti inkyaayiti.

Ari inkimita-jyaari piwaisatzitini David.

Tikatsira sintsithatirini minkyaaan-taatsiri, tzikayitan-taatsiri aajatzi.

Iroka ikantziri:

⁸ ‘Noyotziro pantayitziri. Pamini. Nosini-takimi pinkyii, tikatsi tzikawa-kimini. Iro no-matakimiri tira paawyyaa-siri-waijiiti, iro kantacha pimonkarata-kinaro noñaani, ti inki-maitimi pinkanti: “Ti yasityana Pawa.”

⁹ Iriima yokaiti kantasi-waita-chari: “Naaka Judá-iti.” Kaari-tzimaita Judá-iti, tima iri-itaki yasiyitari Kamaari. Irootaki nontyiirowa-kaanta-jyaariri apaata impinkatha-yitaimi. Ari iyotajiri omatatyaa notakotakami. *

¹⁰ Pimonkaratakiro nokaman-takimiri, nokantaki: “Pinkisa-siwai-nityaa.” Irootaki naamaako-wintan-tyaamiri airo iñaanta-siritantaitami. Tima kapichita-paaki iñaantaitantyaariri ikaratzi nampiyitarori kipatsiki.

¹¹ Irootzi-mataki nompiyaki. Oisokiro piwiro pikimisantakiri, airo pampinaa-siwaitanta panintaa-jyaaro impinai-tajimiri, onkimiwaaityaaro yamathaitaa-tyiimimi. †

¹² Intzimi-rika matakironi itsinampairo iroka, ari nonkimita-kaantajiri tzinkamitsi otzinampitzirori itasorintsi-wankoti Pawa. Irasi iwiro isaikaji. Ari nonkinta-kota-jiniri iwathaki iwairo Pawa, ari iyoitajiri Pawa asitaari. Ari nonkinta-kota-jiniri iwathaki owairo owakirari Aapatyaawini, ari iyoitajiri isaikaji yoka inampiki Pawa, otzimi ariitaa-chani osaawiki ompoñaajyaaro inkitiki. Ari nonkinta-kota-jiniri aajatzi iwathaki owakirari nowairo.

¹³ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri

* **3:9** Kamaari = Mishatantaniri † **3:11** amathairintsi

Tasorinkantsi ikantziriri kimisantzin-kariiti.’
”

Kamantaantsi ityaankai-takiri Laodicea-ki

¹⁴ “Iroka pisankinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Laodicea-ki. Iri ñaanatziri ipaitai-tziri ‘Omapirowí,’ iriitaki yawintaa-sirita-piintaitari iñaawaitzirora iroopirori. Iriira ñaanatziriri iwitsika-kaitakiri pairani iroka kipatsi. Iroka ikantziri:

¹⁵ ‘Noyotziro pantayitziri. Pikimitakaro kaari saawaata-tsini, kaari katsinkaata-tsini. Non-intziri naaka saawaari. Airorika osaawatzi, katsinkaari nonintzi.

¹⁶ Irooma pikimitaro iimpaari nijaa, ari nookamaran-kakami.

¹⁷ Pikanta-piinta-jiitzi awirokaiti: “Ashaaran-takana, tikatsi nonkowityaaji.” Iro kantacha tira ari pinkantyyaa, owasiri-waitaniri pinatzii, man-intaari, asinonkainkari, mawityaakiri, sapokamirikiri.

¹⁸ ontzimatyii pinkimita-kaantairo pamanantaa-tyiirimi nooroti itzimi itayiitakiri imporiryaa-pirotan-tyaari. Aritaki pimatajiro pashaarantyyaa. Pinkimita-kaantairo pamanantaa-tyiromi kitamaarori noithaari, airo pisapoka-miriki-waitanta, pipasiki-wintawaitakari. Pinkimita-kaantiro pamanantaa-tyiromi naawintaro pisita-kotan-tajyaari pimawityaaki-waitaki.

¹⁹ Iro namitari naaka nokisathatziri no-takotani, nowasankitairi. Ontzima-tyiira piri-ipirotai awirokaiti, pimpiya-siri-yitai.

²⁰ Pamini, kimiwaitaka nonkatziya-tyiimi in-takiroki nokaimi nonkyaan-tyaari. Tzimatsi-rika kimakinari inthomponta, isinitana-rika nonkyii, aritaki antsipata-wakai-yaari akyoota-wakaiyaa.

²¹ Intzimi-rika matakironi itsinampairo iroka, aritaki intsipata-jyaana nompinkathari-wintanti. Tima nomatakiro naaka nomatakiro noitsinampairo, notsipataari isaika-mintoki Asitanari nopinkathari-wintantaji.

²² Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi ikantziriri kimisantzin-kariiti.’”

4

Kimosiriwintaantsi inkitiki

¹ Okanta okarata-paaki iroka, noñaatzii asitaryanaaka inkiti. Irijatzi apiitapajiro iñaanata-paana noñaakiri inkaaranki poimata-paintsiri ikimitari tyoorintsi. Ikantana: “Thami jinoki ari noñaakai-mirori onkarati awisatsini apaata.”

² Ikanta nojasirin-katanaki jinoki, noñaakiro saika-mintotsi, osiyawaitakaro isaikanta-piintari pinkathari-pirori, owaniinka okantaka. Tzimatsi aparoni saikanta-karori.

³ Tima yoka saikain-tsiri siparyaa ikantaka, isiyakaro potsitakiri mapi karinikita-tsiri. Itapotakari oyi isaika-mintoki, ikimiwaitakaro oyi natsiryaaakiri mapi karinikita-tsiri. *

* **4:3** potsitakiri karinikita-tsiri = jaspe, cornalina; natsiryaaakiri karinikita-tsiri = esmeralda

⁴ Tzimatsi aajatzi okaratzi 24 saika-mintotsi anta, irootaki osatika-kiriri niyaankiniki saikain-tsiri. Ari isaikayitakiri antari-konaiti, kitamaaro okantayitaka iithaari, ooro inayitaki yamathairi.

⁵ Nokimakiro ookatha-rontsi otzimi morikanain-tsiri opoñaanakaro saika-mintotsiki. Tima tzimatsi anta 7 ootamintotsi waamatain-chari, iriitaki omontitakari saika-mintotsi. Iriitaki osiyakaa-wintariri Itasorintsiti Pawa, karatatsiri 7.

⁶ Tzimatsi inkaari omontitakari saika-mintotsi, kitijaa-niki okantaka. Tzimatsi 4 inkiti-wiri katziyain-chari, iriitaki tapotakirori iroka saika-mintotsi. Iro kantacha yoka inkiti-wiri otzimi oshiki irooki, irootaki yaminantari tsika-rikapayi, yaminantaro aajatzi itaapiiki. †

⁷ Aparoni inkiti-wiri isiyakari kashikari. Pasini isiyakari antari ipiraitari. Pasini atziri-poro inatzi. Iriima pasini isiyakari itzironka-waita pakitha. ‡

⁸ Ipoñaasitaka otzimayitanaki isiwanki yoka inkiti-wiri, 6 isiwanki tzimayita-naintsiri. Otzimi oshiki irooki iwathaki, otzimitanaka irooki inthomponta iwathaki. Iriitaki aakowintanakarori ipanthaa-piintaki, kitaitiri aajatzi tsiniri, ikantzi:

Tasorintsi, Tasorintsi, Tasorintsi inatzii Pawa,
Sintsi-pirori.

Iriitaki añatzi iroñaaka, iri itakaro pairani itzimaki, irootzi-mataki impiyi.

† 4:6 kitijaa-niki = cristal ‡ 4:7 antari ipiraitari = becerro, toro, sirampari vaca

9 Ari ikanta-piintatyaa yokapayi inkiti-wiri iwisiryaaawintari saikain-tsiri, añaanita-tsiri, ikantajiitzi: “otzimi-motzimi awiroka piwaniinkaro.” Ikanta iñaakan-takiro yokaiti ipinkathata-piintakiri, ipaasoonkita-piintakiri, ¹⁰ imatanakiro aajatzi 24 antari-konaiti ityiirowa-sita-nakari saikain-tsiri, añaanita-tsiri. Iwisiryaaawinta-nakari, yamathairyii-mota-nakari ipanakiri yamathairi pinkathari isaikakira. Ari iñiitziromi omapiro ipinkatharitzitzi yoka saikain-tsiri, tima imatawitaro antari-konaiti ipinkathari-wintantzi irirori. Ikantajiitana-nakiri:

¹¹ ¡Nowinkathariti! ¡Pawá!

Irootaki kamiithatatsi otzimi-motzimi awiroka piwaniinkaro, pinkatha iwaitzimi, otzimi-motzimi pisintsinka.

Awiroka owitsika-yitakiro maaroni, tima awiroka ninta-sitain-chari ontzimayiti piwitsikani.

5

Sankinarintsi aajatzi Ipiraitari

¹ Noñaatziiri yoka saikaintziri saikaminto-tsiki, yairikaki irako-piroki aparoni sankinarintsi. Kamiitha apinaitaka, 7 okaratzi yapiitai-takiro intsirikai-takiro airo yapinairyaan-taitaro.

² Noñaatziiri aparoni Maninkari tzimatsiri isintsinka, sinchiinka ikanta iñaawaitzi, ikantzi isampitantzi: “¿Paitama isinitai-takiri intsirikariyiro iroka sankinarintsi, impoña impinariyiro?”

³ Tikatsi yaminaitiri isinitaitiri impinai-ryiuro iñaanatiro. Ti intzimi inkitiki, tikatsi aajatzi kipatsiki, ari okimitakari sarinka-winiki, ti intzimi ampina-ryiironi iñaanatiro.

⁴ Antaroiti niraanaka, tima tikatsi matironi impinai-ryiuro iñaanatiro.

⁵ Ari ikantana aparoni antari-kona: “Aritaki piraaka. Pamini. Tzimatsi matzirori otzimi-motziri itasorinka, iriitaki matironi intsirika-ryiuro, impinai-ryiuro. Iriitaki aparoni charinitakariri Judá, ipaitai-tziri ‘Kashikari.’ Irijatzi charinitakariri David. Iriitaki isinitaitaki imatiro.”

⁶ Opoña-sitaka noñaaki aparoni ipiraitari. Ikatziyaka niyaankiniki osaikaki saikamintotsi, isatikakari inkiti-wiriiti, aajatzi antari-konaiti. Kimiwaitaka yoka Ipiraitari aritaki iwamaawitai-takari pairani. Tzimatsi okaratzi 7 ichii. Tzimatsi aajatzi 7 irooki. Iriira siyakaawinta-chari 7 Tasorintsi, ikaratzi iñiitairi maaroni kipatsiki. *

⁷ Ikanta Ipiraitari ijata-sita-nakiri saikain-tsiri iwinkathari-mintoki, yaapaakiro sankinarintsi yairikakiro irako-piroki.

⁸ Tima maaroni yoka 4 inkiti-wiri aajatzi antari-konaiti, ityirowa-sita-nakari Ipiraitari, ipinkathata-nakiri. Tzimayitatsi iwiyompiminto-payi. Tzimayitatsi ikasankai-nkariti itaayitakiri iwitsika-nakita-sitakiro ooro, iwawayitakiro anta. Tima iroka kasankainkari irootaki siyakaawinta-chari yamana-manatani

* 5:6 Ipiraitari = cordero

ikaratzi yasiyitaari Pawa. †

⁹ Ari ipanthai-tanakiro owakirari panthaantsi, ipanthaa-kotziri ipiraitari, ikantzi:

Awiroka iriipirori, isinitai-tzimi pairikiro sanki-narintsi, awiroka ontsirika-ryaironi,

Awiroka kapathai-nkataintsi yatsipita-kaitakami, pipinako-wintajiri atziri-payi yasitan-taariri Pawa.

Aripaiti yasiyitaari Pawa ikaratzi shininkata-wakai-yitachari tsika-rika-payi, ikaratzi kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi, ikaratzi nampiyitarori tsika-rika anta, ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi.

¹⁰ Awiroka kantakaarori ikimitan-taariri Ompira-tasorintsitaari, ipinkathari-wintziri Pawa.

Iriiyitakira pinkathari-wintairini osaawi-satziiti.

¹¹ Opoña-sitaka noñaaki oshiki Maninkariti piyotzi-Winta-paakarori saika-mintotsi, tsika isaikaki inkiti-wiriiti aajatzi antari-konaiti. Ari ipiyo-piro-jiita-paaka oshiki, oshikini Maninkariti.

¹² Ikantajiitzi:

Yoka ipira yatsipita-kaawitai-takari, iriira iriipirotatsini ontzimi-motan-tyaariri itasorinka, iwaararo, iyotani, isintsinka, ipinkathanka, iwaniinkaro, aajatzi iwisiryaawintanka. ‡

¹³ Nokimatzi ipanthaa-jiitanaki maaroni saikantarori inkiti, kipatsi, inkaari, sarinka-wini. Ikan-tajiitzi:

† 5:8 yasiyitaari Pawa = kitisiriri ‡ 5:12 ipira = Cordero

Yoka saikaintsiri saika-minto-tsiki, itsipatakari
 ipiraitari,
 wisiryaaawintaari inatzi, pinkathataari inatzi,
 otzimi-motziri iwaniinkaro,
 ipinkathari-wintantzi, irasi iwiro.

¹⁴ Iriira inkiti-wiriiti apiiyapiitzirori ikantzi,
 “Omapirowí.” Iriima antari-konaiti otyirowa
 ikantajiitaka ipinkatha-jiitari yoka kanta-jitaa-
 chani.

6

Intsirika-yiitakiro

¹ Opoñaa noñaakiri Ipiraitari intsirika-ryaanakiro itanakarori intsirikai-takiro. Ari isinchiin-katanaki iñaawaitanaki aparoni inkiti-wiri karatatsiri 4, okimiwaitakaro ookatharontsi, ikantzi: “¡Pimpoki!” *

² Naminaki, noñaatziiri isiyapaaka aparoni kitamaarori ikyaakoitari, tzimatsi kyaakota-kariri yairikakiro iwyaamini. Yamathaitai-tawakiri, jataki iwayirityaa, yapirotanti. †

³ Ipoñaa Ipiraitari intsirika-ryaanakiro pasini, apitita-tsiri. Ari iñaawaitanaki pasini inkiti-wiri karatatsiri 4, ikantzi: “¡Pimpoki!”

⁴ Ari isiyapaaka pasini ikyaakoitari kityonkari, ipaitawakiri antaroiti wisa-mintotsi kyaakota-kariri. Iri iwaitaki iwashaanta-kairi atziri-payi isaiki kamiitha kipatsiki. Irojatzzi opoñaan-tanakari iwamaa-wakaiyita.

⁵ Ipoñaa Ipiraitari intsirika-ryaakiro pasini, mawatatsiri. Ari iñaawaitanaki pasini

* **6:1** Ipiraitari = Cordero † **6:2** ikyaakoitari = caballo, mora

inkiti-wiri, ikantzi: “¡Pimpoki!” Naminaki, noñaatziiri isiyapaaka pasini ikyaakoitari potsitari, yairikaki imonkara-minto kyaakotakariri.

⁶ Nokimatzii ñaawaita-naintsiri ikatziya-jiitaka inkiti-wiri, ikantaitzi: “Pimpimantayiti kapichiini piwankiri, pimpinatakaa-pirotyaaro, tima ti ontzima-piroti. Aritaki paaki oshiki kiriiki aparoni kitaitiri, irojatzii iñiitan-takyaarori antaroiti tashitsi. Iro kantacha airo piwaaripirotzitaro pankirintsi tsika yaayitaitziro iraitsiri, tsika yaayitaitziro aajatzi yiinkantsi.” ‡

⁷ Ipoñaa Ipiraitari intsirika-ryaakiro pasini. Ari iñaaawaitanaki pasini inkiti-wiri, ikantzi: “¡Pimpoki!”

⁸ Naminaki, noñaatziiri isiyatai-paaka pasini ikyaakoitari kitiriri, ipaitai-tziri “Kaamanitaantsi” kyaakotakariri. Ari itsipatakari ipaitai-tziri “Sarinka-wini.” Yoka ipaitai-tziri “Kaamanitaantsi” isinitai-takiri iwamaayiti oshiki osaawi-satziiti. Tzimayitatsi iwamaakaan-takiri iwisantan-taityaari sataamintotsi, tzimayitatsi aayitiri itashi, pasini aayitakiri mansiyarintsi, pasini yatsika-yitiri katsimari piratsi. §

⁹ Ipoñaa Ipiraitari intsirika-ryaakiro pasini. Noñaatziiri oponkitziki taamintotsi isiri-payi

‡ **6:6** Iro ikantai-takiri aka: “Pimpimanti apapona-roini opani trigo onkarati ompinatyaa aparoni kiriiki denario. Pimpimanti mawapona-roini opani cebada onkarati ompinatyaa aparoni kiriiki denario.” § **6:8** tzimayitatsi = 1/4

ikaratzi iwamaawintai-takiri yiriipirodzi
ikinkithata-kotairo iñaani Pawa.

¹⁰ Iriitaki kaimayita-naintsi sintsiini,
ikantajiitzi: “Nowinkathari-pirotí, Tisorintsí,
Iriipirorí. ¿Tsika-paitima onkarati piyaawintyaa
onkantyyaa pinkisako-wintan-tyaanari,
piwasankitaa-yitajiri osaawi-satziiti?”

¹¹ Ipoña ipaitakiri kitamaarori kithaarintsi
inkithaatyyaa, ikantziri: “Pijatakairo
pimakoryaawaki irojatzí yariitan-takyaari
pirintziiti pikaratziri pantawaitaki. Tima
ontzimatyii iwamaitiri iriroriiti inkimita-
kotyaa mirowirokaiiti.”

¹² Noñaatziiri Ipiraitari intsirika-ryaakiro
pasini, oyotapaaka aparoni inthonkan-tyaarori.
Ari omapoka-nakari antaroiti onikaro. Tsiwaki-
matanaki ooryaatsiri, tsitiniki okantanaka.
Kityonka ikantanaka kasiri ikimita-nakaro
iraantsi. *

¹³ Ari ithopiryaa-yitanaki impokiro,
ikimiwaita-nakaro oparyiikitzi irakakiri
chochoki otika-kitziro antaroiti tampyya. †

¹⁴ Ti onkoñaatanaji inkiti, okimiwaita-nakaro
apinaita-ranki antaroiti tsipana. Ti iñiitajiro
otzisi-payi ithonka otaranka-yitanaki aajatzi
othampisi-payi.

¹⁵ Omanajiitanaka atziri-payi impirita-
moroki. Ari ikaratzi imanajiitanaka maaroni,
pinkathariiti, iriipiroriiti, ijiwari-payi owayiriiti,
ashaaranta-niriiti, sintsiiriiti, ompirataariiti,
saikasi-waita-niriiti, maaroni.

* **6:12** tsitiniki okantanaka = okimitaka mirimasita-tsiri
kithaarintsi † **6:13** chochoki = higuera, higo

¹⁶ Yokaiti manayita-nainchari ikaima-kaimata-nakiro otzisi, mapipayi, ikantzi: “Patsinaka-jiitina. Pimanina airo noñaantari saikain-tsiri iwinkathari-mintoki. Pimanina airo noñaantaro iyatsimanka Ipiraitari.

¹⁷ Tima monkara-paitita-paakaa iyatsimanka. ¿Tzimatsima amawitaironi?”

7

144,000 ikaratzi ikintako-tamakoi-takiri

¹ Okanta okarata-paaki iroka, noñaaki ikatziyayita 4 Maninkariiti tsika-rika owach-intitapaja kipatsi. Iriitaki otamakatakairori antaroiti tampyaa. Iro kaari iñaitantaro otamakata-kairo inkaari, ti iñiitiro aajatzi owaraa-pana-yitiro osi inchato.

² Ipoña noñaaki aajatzi pasini Maninkari itonkaa-paaki isitowa-kirotziro ooryaatsiri. Iriitaki amakirori ikintako-minto Pawa, Añaanita-tsiri. Sinchiinka iñaanata-paakiri 4 Maninkari-iti. Tima yokaiti 4 Maninkariiti, otzimi-motziri isintsinka, isinitai-takiri iyaaripirotiro kipatsi aajatzi inkaari.

³ Ikantapaakiri: “Apaata pikaaripirotiro kipatsi, inkaari, inchato-payi, nopothotawakiriita nonkintako-tamakotan-tyaariri impira-yitaari Pawa.”

⁴ Nokimatzii aparoni kinkitha-waita-kotanakiriri ikaratzi ikintako-tamakoi-takiri. Ikarajiitzi 144,000. Iriiyitaki karatatsiri 12 inasiyitaja icharini-yitari Israel.

⁵ Ikintako-tamakoitaki 12,000 icharini-payi Judá, 12,000 icharini-payi Rubén, 12,000 icharini-payi Gad,

⁶ 12,000 icharini-payi Aser, 12,000 icharini-payi Neftalí, 12,000 icharini-payi Manasés,

⁷ 12,000 icharini-payi Simeón, 12,000 icharini-payi Leví, 12,000 icharini-payi Isacar,

⁸ 12,000 icharini-payi Zabulón, 12,000 icharini-payi José, 12,000 icharini-payi Benjamín.

Kitamaaro-yitain-tsiri ikithaa-yitaka

⁹ Okanta okarata-paaki iroka, noñaatzii ipiyojiitaka atziri-payi. Tima oshiki-piro ikantaka, tikachaa-jaini matironi iyotiri tsikarika ikarajiiitzi. Iriiyitakira poñaayitain-chari tsika ipinkathari-wintzi-taikari tsikarika-payi, shininkata-wakaa-chari tsikarika-payi, nampitzi-yiwitarori tsikarika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsikarika-payi. Yoka atziri-payi, iriitaki katziyi-mota-kariri saikain-tsiri iwinkathari-mintoki aajatzi Ipiraitari, kitamaaro ikantayitaka ikithaa-yitaka. Yairika-yitaki kompirosi-pina. *

¹⁰ Tharowinta ikantajiiitaka, ikaimajiiitzi ikantzi:
Iriira Pawa wawisaa-kotan-tatsiri, iriitakira saikain-tsiri iwinkathari-mintoki, itsipatakari Ipiraitari.

¹¹ Ipoña ityiirowa-jiitanaka tapothaitakirori pinkathari-mintotsi. Yoka ikarajiiitaki: Maninkariiti, antari-konaiti aajatzi inkiti-wiri-payi karatatsiri 4. Iwisiryaawinta-nakari Pawa,

* 7:9 Ipiraitari = Cordero

12 ikantajiitzi:

“¡Omapirowí! Tharowintaari inatzi irirori,
otzimi-motziri iwaniinkaro, yotaniri
inatzi,

paasoonkitaari inatzi, pinkathataari inatzi,
tzimatsi itasorinka aajatzi isintsinka.

Asi owairo awisiryaaawinta-jyaari Pawa.
Omapirowí.”

13 Ipoñaa iñaanata-nakina aparoni antari-
kona, ikantzi isampitana: “¿Paitama yokaiti
kitamaaro-thaitain-tsiri ikithaataka? ¿Tsikama
ikinapaakika?”

14 Ari nokanta-nakiri naaka: “Taanitya, piy-
otziro awiroka nowinkathariti.” Ipoñaa ikan-
tanakina irirori: “Iriiyitakira ñaayita-kirori ‘An-
taroití Kimaatsi-waitaantsi.’ Okimiwaitakaro
inkiwayitan-takyaaromi iithaari iriraani Ipi-
raitari, irootaki kitamaaro-piro-masita-kairori.

15 Irootaki imatantaarori yoitsinampairi
yokaiti ikatziyi-motaari Pawa isaika-
mintoki. Irasi iwiro kitaitiri aajatzi tsitiniri
yantawaitainiri itasorintsi-pankotiki. Yoka
saikain-tsiri iwinkathari-mintoki, ikimitaaro
iriimi katziya-thaantitain-chani, yaimpiyaari
yokaiti.

16 Airo itasha-niinta-waitaji, airo imiri-niinta-
waitaji, airo ikimaatsi-waitaari ooryaatsiri, airo
yatsipi-waitaaro amasawirintsi.

17 tima yoka Ipiraitari, tsipata-kariri saikain-
tsiri iwinkathari-mintoki, iriitakira aamaako-
winta-jyaarini, inkimita-kaantairi yaamaako-
wintaitari ipiraitari, iriitaki aayitairini

yirakajiri nijaa añaaakaan-tatsiri. Tima Pawa oshipirotairini, yiraawai-yitaka.”

8

Karatapain-tsiri 7 intsirikai-takiro

¹ Ikanta Ipiraitari, intsirika-ryaakiro pasini karatapain-tsiri 7 intsirikai-takiro. Osamani kapichiini imairitaita-paintzi inkitiki, tikachaa-jaini aparoni ñaawaita-tsini. *

² Ipoñaa noñaakiri 7 Maninkari itsipata-piintakari Pawa. Ipaitakiri tyoomintotsi.

³ Ipoñaa ipokapaaki pasini Maninkari, ikatziyi-mota-paakaro taamintotsi, yairika-nakitakiro iwitsikai-tziri ooro. Yoka Maninkari, ipaitawakiri oshiki kasankainkari intaantyaaro yairika-nakitakiri. Ari okonowakaro yamanani atziri-payi yasiyitaari Pawa, kimiwaitaka ompiyota-kyaami taaminto-tsiki. †

⁴ Okanta otaanaka kasankainkari anta yairika-nakitakiri Maninkari, katziyai-nkatanaka oyachaari okonowai-nkata-nakaro yamanani yasiyitaari Pawa, oshiki onimotakiri.

⁵ Ipoñaa yoka Maninkari airika-nakitakiro itaaminto, yaaki owaamari-minkiti taamintotsi, ititakiri yairika-nakitakiri. Yookakiri kipatsiki. Ari omapoka-nakari kampinii-nkata-naintsiri, antaroiti ookathatanaka, antaroiti onikanaka aa-jatzi.

Tyoomintotsi-payi

⁶ Owitsika-jiitanaka 7 Maninkari intyoojiiti.

* **8:1** Ipiraitari = Cordero; osamani kapichiini = 1/2 hora. † **8:3** yasiyitaari Pawa = kitisiririiti

7 Ari yitanakaro aparoni Maninkari ityootanaki, omapoka-sita-paaka ookathatanaka, oparyaa-paaki kipatsiki sharaka okonowanakaro iraantsi. Otaapaakiro kipatsi. Iro apirotyaami kashitani kipatsi ontayaa inchatopayi, aajatzi inchasi-payi. †§

8 Ipoñaa ityootanaki pasini Maninkari, omapoka-sitanaka otonkanaki kimitakarori antaroiti otzisi, sitowanaki paamari ookapaaka inkaariki. Iro apirotyaami kashitani kipatsi tsika otzimayitzi nijaa aajatzi inkaari-payi okimitanakaro iraantsi.

9 Iro yapirotyaami inkamayitimi kashitani ikaratzi saikayitan-tarori inkaari, iro apirotyaami kashitani antaroiti amaatakomintotsi-payi.

10 Ipoñaa ityootanaki pasini Maninkari, omapoka-sitanaka ithopiryaanaki impokiro, paama ikantanaka irojatzi tsika otzimayitzi nijaa, iro apirotyaami kashitani antaraani, aajatzi tsika ikaapiintaitzi nijaa.

11 Yoka impokiro paryaanain-tsiri kipatsiki ipaitai-tziri “Kipsisiri.” Tima kipishaa ikan-tapaakaro maaroni nijaa tsika oparyaa-yitaki ipomiki. Iro apirotyaami kashitani kipatsi inkamayitimi atziri opiyakiri irakirora nijaa.

12 Ipoñaa ityootanaki pasini Maninkari, omapoka-sitanaka itsitini-kitanaki ooryaatsiri, iro apirotyaami kashitani ti ooryaaji kitaitiri. Ari ikimita-nakari kasiri aajatzi impokiro, ti yoorintajyaa tsitiniriki.

† 8:7 ookathatanaka = oparyaa-paaki paamari § 8:7 iro apirotyaami kashitani = 1/3

13 Nokimatzi poimata-paintsiri yarapaaki inkitiki, noñaatziiri pakitha inatzi, ikantapaaki ikawinthaatzi: “¡Ñaamisa, ñaamisa, ñaamisa, inkanta-machiitiri inkarati nampita-jyaaroni kipatsiki, iriitaki atsipityaaroni yotapain-chari intyootawaji mawa Maninkari-payi!”

9

1 Ipoña ityootanaki pasini Maninkari. Noñaatzi ithatyaanaki osiyakariri impokiro irojatzi kipatsiki. Iriira isinitaitaki yasitaryairo omorona inthopointa-pirota-tsiri.

2 Ikanta yasitaryaakiro, ari ositowain-katanaki kachaari, iroowaitaki okantaranki antaroiti ootaantsi. Anaanakiri ooryaatsiri aajatzi tampyainka.

3 Ari isitowa-nakiri kachaariki oshiki tsinaro-niro, ikimita-paakari ikintantzi kitoniro.

4 Ti isinitaitiri iwaaripirotiro pankirintsi, inchasi-payi, inchato-payi. Apatziro ikintayita-paakiri atziri-payi kaari ikintako-tamako-yitzi Pawa.

5 Yokapayi tsinaro-niro, ti isinitaitiri iwamairi atziri-payi ikintayitakiri. Intaini ikimaatsita-kaayita-sitakari ikaratzi 5 kasiri. Antaroiti ikatsitzi-motakiri, iroowaitaki iyatsinka kitoniro.

6 Oshikira inkimaatsi-waityaa atziri-payi, inintawityaa inkama-pithatiri, airo okanta-tzimaita.

7 Yokapayi tsinaro-niro ikimita-kotakari ikyakoitari iñaanta-kaitari iwayirityaa,

yamathai-yitakari ooro. Atziri-poro-waitaki ikantayitaka.*

⁸ Santha-pitaisi okanta iisi, iroowaitaki oisi kooya. Antaro-payi iraiiki iroowaitaki iraiiki kashikari.

⁹ Kimiwaitaka ikithaata-karomi asiro-taki ini-iki. Antaroiti impoimatanaki yarajiitanaki, iroowaitaki opoimatzi isiya-kotan-taitari inosikayitziri ikyaakoitari aririka ijataiti iwayirita-wakaityaa.

¹⁰ Ikimitakari kitoniro-payi otzimayitzi ithoyini ipatzisi-thaki. Ikaratzi 5 kasiri osamanitzi awisantyaari iyatsinka.

¹¹ Yoka ijiwaritakari tsinaro-niro, Maninkari inawitaka, iriitakira pinkathari-wintan-tatsiri anta inthopointa-pirotzi omorona. Ipaitai-tziri “Apirotan-taniri.” Iñaaniki Heber-iiti, ipaitai-tziri “Abadón.” Iñaaniki wirakocha, ipaitai-tziri “Apolión.” †

¹² Arira owiraari itanakarori ikaminthaataitzi “¡ñāamisa!” Iro kantacha ainirora oyota omonkaratyaa apiti inkantaiti “¡ñāamisa!”

¹³ Ipoñaa ityootanaki pasini Maninkari, ainiro oyotapaaka intyootawaji aparoni Maninkari iro-jatzi imonkaratan-tyaari 7 Maninkariiti. Noki-matzii ñaawaita-naintsiri osorinachii-nampiki taamintotsi montita-kariri Pawa.

¹⁴ Iñaanata-paakiri Maninkari tyootanaintsiri, ikantziri: “Poosoryaa-kotiri 4 Maninkari kimitakarori oosotatyiirimi nijaa Antaraani.”

* 9:7 ikyaakoitari = caballo † 9:11 iñaaniki wirakocha = griego

15 Yoosoryaa-koitakiri Maninkari ayimatakiri iwanti. Iro yapirotirimi iwamairi atziri nampiyitarori kashitani kipatsi. Irootaki yoosoryaa-koitan-takariri yapirotanti. ‡

16 Tzimatsi oshiki owayiriiti kyaakota-kariri ipiraitari. Ikantai-takina, ikarajiitzi 200,000,000 owayiriiti.

17 IpoŃaa noŃaakiri ikoŃaa-pirotanaki yoka owayiriiti noŃaawyatakari, ikithaa-yitakaro asiro-taki iniiki. Tzimatsi poriryaa-thaitain-tsiri ikimitakari paamari, pasini kityonkaironka-thaitain-tsiri, pasini kitirithaitain-tsiri. Yokapayi ikyaakoitari, iriiwaitaki iito kashikari. Ositowanaki ipaantiki paamari, kachaari, kitirimoito okantanaka kachaari, oshiki ositzinka.

18 Iroka okaratzi sitowanain-tsiri ipaantiki, iro apirotirimi owamairi atziri nampiyitarori kashitani kipatsi.

19 Tima ipaantiki ikyaakoitari otzimayitzi isintsinka. Kantatsi yatsikan-tantyaaro aajatzi ipatzisitha, ikimiwaitakari maranki.

20 Iro kantacha, tira iwashaantiro ikaariproyitzi atziri-payi kaari iwamaiti. Aikiro ijatakaa-tziiro ipinkatha-yitanakiri piyari-payi, ipinkathatziri osiyakaarontsi iwitsikai-tziri ooro, kiriiki, asiro, mapi, incha-kota, iriiyitaki iwawaniroti, titzimaita iŃaanta-niti, ti inkima-niti, ti yaniita-niti. §

21 Tira iwashaantiro iwan-tayitzi, ikisaminthatantzi, imayimpitzi, ikosiyitzi.

‡ 9:15 Iro yapirotirinimi iwamairi atziri nampiyitarori kashitani kipatsi = 1/3 atziri-payi tzimatsiri kipatsi § 9:20 asiro = bronze

10

Maninkari airika-kirori yanini sankinarintsi

¹ Ipoñaa noñaaki isaawii-nkata-paaki pasini Maninkari, ikinanta-paakaro minkori, kimiwaitaka yoka iro inkithaata-kyaami minkori. Kimiwaitaka iriimi oyi yamathaitakyaa iitoki. Siparyaa ikantaka iporoki, iriiwaitaki ooryaat-siri. Kimitaka omorika-tyiimi ipori-payi.

² Yairikaki yanini sankinarintsi panaryain-chari. Ikanta yayiitzi-mata-paakira, yaatzikan-tapaakaro iitzi-pirori inkaariki, irooma yampati yaatzikan-tapaakaro kipatsiki.

³ Ikaimapaaki sintsiini, iriiwaitaki ikaimi kashikari. Omapoka-sitanaka ookathatanaka, 7 okaratzi apiitanakiro ookathata.

⁴ Okanta okarata-paaki 7 ookathataka, ari nonintawita nosankinatiromi nokimakiri iñaawaitakiri ookatha-rontsiki. Nokimatzi iñaanata-nakina aparoni inkiti-satzi, ikantana: “Airo pisankinatziro pikimakiri ookatharontsiki.”

⁵ Ipoñaa iñaawaitanaki noñaakiri Maninkari yaatzika-paakiro inkaari aajatzi kipatsi. Itzinaawakota-nakiro irako-pirori,

⁶ iro iyoitan-tyaari ti inthaiyaa. Ikantanaki: “Iriitaki Pawa oyotzirori omapiro nonkaman-timi, iriitaki Añaanita-tsiri, witsika-kirori inkiti, kipatsi, inkaari, maaroni ikaratzi tzimantarori. Tira osamanitapaji,

⁷ irootaintsi intyooti owiraantarori Maninkari, arira omonkara-paitityaari okaratzi ikantakiriri Pawa Kamantan-tzinkariiti ikamantantiro kaari iyotako-witaita pairani.”

8 Nokimatzii yapiita-nakiro iñaanatana inkiti-satzi, ikantana: “Pijata-sitiri Maninkari katziyain-chari inkaariki aajatzi kipatsiki, payiro awiroka sankinarintsi panaryain-chari yairikakiri.”

9 Ari nokantakiro. Nojata-sita-nakiri Maninkari, nokampita-paakiri, nokantziri: “Pimpinaro sankinarintsi.” Ipoña ikantanakina irirori: “Iroka, piyaaro. Oshiki owochanka, iriiwaitaki pitsi aririka piwakaaro, irooma aririka piniyakiro, oshiki okipisikimi pimotyaaki.”

10 Ari nokantakiro, naakiro, nowakaro. Ari okantaka, pochakitaki iriiwaitaki pitsi, iro kantacha oshiki okipisika-nakina nomotyaaki.

11 Ipoña ikantanakina Maninkari: “Pikamantantajiro onkarati awishimo-yitirini ikaratzi nampiyitarori tsika-rika-payi anta, ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi. Pinkaman-tayitairi aajatzi pinkathariiti.”

11

Apiti kinkithata-kowintan-taniri

1 Ipoña ipaitakina kotzikiri, nomonkaraminto onatyii. Ikantaitana: “Pijati pimonkaratiro tatorintsi-panko, aajatzi taamintotsi. Piyotiri aajatzi tsika ikaratzi piyotain-chari anta ipinkathatantzi.

2 Airo pimonkaratziro intakiroki tatorintsi-panko. Iro isinitai-takiniriri pasini-satzi atziri-payi, arira impiyojiityaa maimanitan-taniri anta

tasorintsiki nampitsi. Ari yawishiri inkarati 42 kasiri osamaniti.*

³ Aripaitira, nontyaanti apiti kinkithata-kotinari, iriitakira kinkithata-paakironi awisayita-tsini, onkarati 1260 kitaitiri inkinkithata-kotina. Inkimita-kotyaari ikanta ikithaayita owasirita-kotariri kaminkari.” †

⁴ Yoka apiti kinkithata-kowintan-taniri, iritaki isiyakaa-wintai-takiri pairani apiti inchato, irijatzi isiyakaa-wintai-takiri apiti yoota-minto Pawa pinkathari-wintziriri kipatsi-satziiti. ‡

⁵ Intzimi-rika nintatsini imaimanitiri yoka apiti kinkithata-kowintaniri, ari isitowanaki ipaantiki paamari, yapirotakiri kisaniiintziriri. Ari inkantyaari maaroni nintawita-chani imaimanitiri, ari inkamaki.

⁶ Yoka kinkithata-kowintaniri ontzimi-motiri isintsinka. Ari inkanta-kaakyaaro irirori airo oparyaaaji inkani irojatzi imonkaratan-takyaarori ikinkithata-kaantzi. Ari onkantaki impyiuro iraantsi nijaa-payi. Ari onkantaki ontzimi ompaityaa pomirintsitzi-mowaityaarini osaawisatzi. Ari yapii-yapiitiro okaratzi inintziri irirori.

⁷ Aririka onkarata-paaki ikinkithataki, ari isitowa-nakiri kowiinkari owantaniri impoñaa-kyaaaro omoroki inthopointa-pirota-tsiri, imaimanita-paakiri apiti kinkithata-kowintaniri, irojatzi iwamaan-takyaariri.

⁸ Yookanakiri iwamaani awotsiki antaroitiki nampitsi, tsika ipaika-kotai-takiri pairani

* **11:2** 42 kasiri = 1260 kitaitiri = awisaniintanaki mawa osarintsiki osamaniti † **11:3** ikithaayita owasirita-kotariri kaminkari = mirimasita-tsiri kithaarintsi ‡ **11:4** inchato = olivo

Iwinkathariti. Iro siyakaa-winta-chari “Paamaa-rini” aajatzi “Apitantoni.”

⁹ Airo isinitai-tziri inkitaitiri iwamaani, aririka awisaniintanaki mawa kitaitiri onkarati osamaniti yamina-minthaitiri. Ithonka iñiiri nampiyitarori tsika-rika-payi, shininkata-wakaa-chari tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi, ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi.

¹⁰ Antaroiti yoimosirinkyaa kipatsi-satziiti, impasita-wakai-yityaa opaiyita-rika. Kimosiri inkanta-yityaa iwamaita-kirira apitiroiti kinkithata-kotaniri kimaatsita-kaayita-kariri kipatsi-satziiti.

¹¹ Iro kantacha, awisaniintanaki pasini mawa kitaitiri, itasonkairi Pawa yokaiti, añaayitaji. Ipoña ipiriintaja. Oshiki itharowai-tanaki iñiitakiri ipiriintaja.

¹² Ikimaitaki sintsiri ñaantsi inkitiki, ikan-taitaki: “Patiiti aka jinoki.” Imapoka-sitanaka iwajinokan-tanaaro minkori. Tima iñaawajiri maaroni kisanainta-waita-kiriri.

¹³ Ari onikanakari antaroiti kipatsi, iro apirotiromi nampitsi, ikamayitaki ikaratzi 7000 atziri. Iriima kaari kamatsini, ikantayitanaki: “Omapiro otzimi isintsinka Pawa saikatsiri inkitiki.” §

¹⁴ Ari awisawitaka apiti ikantaitaki “jñaamisa!” Iro kantacha, irootaintsira iñiitiro mawatatsini.

§ 11:13 iro apirotiromi nampitsi = tsika-rika otzimi 10 pankotsi, oporokanaki aparoni, ari okantakari maaroni nampitsi.

Owiraantarori tyootaantsi

15 Ipoña a ityootanaki owiraantarori
Maninkari, ari ikaimai-tanaki sintsiini inkitiki,
ikantaitzi:

Iroñaaka impinkathari-wintantai Awinkathariti
kipatsi-kinta.

Ari impinkathari-wintantai Saipatzii-totaari,
ityaantakiri Pawa,

irasi iwiro impinkathari-wintantaji.

16 Ari ityirowa-jiitanaka 24 antari-konaiti,
iwisiryaawinta-nakari Pawa,

17 ikantajitzi:

¡Pawá! ¡Pinkatharí! ¡Sintsi-pirorí!

Awirokataki iroñaaka, pitzimita pairani, irootzi-
mataki pimpiyi.

Oshiki nompaasoonkitimi, tima pimatakiro
piñaakan-tziro pisintsinka, pipinkathari-
wintantzi.

18 Pairani oshiki ikisaniintakimi atziri-payi,
irooma iroñaaka, monkarata-paaka piñaakan-
tajyaariri piyatsimanka,

piwasankitaajiri kamayitain-tsiri,
papirotairi wamaanta-yitain-tsiri.

Aripaiti pimpina-yitairi Kamantan-tzinkariiti
pimpiratani awiroka,

ari pinkimitaajiri maaroni kitisiriri pasiyitari,
ikaratzi pinkatha-yitajimiri.

Maaroni pimpina-yitairi, pitanakyaari antari-
payi aajatzi yanini-payi, maaroni.” *

* 11:18 pinkatha-yitajimiri: wairontsi

19 Ipoñaa asitaryanaaka itasorintsi-pankoti Pawa anta inkitiki, koñaawaitanaki tasorintsi-moko tsika ititakoi-tziro sankinata-kotachari ikasiya-kaitani. Antaro ookathatanaka, onikanaka kipatsi, paryaapaaki antaroiti jiriniki.

12

Kooya aajatzi kyaatsi

¹ Opoñaa okoñaatanaki inkitiki aamparintsi. Noñaatzii aparoni kooya, iriwaitaki ooryaat-siri okithaatakari, iriira kasiri okatziyantaka. Amathaita-kotakari ikaratzi 12 impokiro.

² Tima omotyaatatzi iroka kooya. Oshiki okaima-kaima-waitaki okimaatsita ontzimaaniti.

³ Ari okoñaatanaki inkitiki pasini aamparintsi. Noñaatzii aparoni kyaatsi, kityonka ikantaka. Tzimatsi 7 iito, aajatzi 10 ichii. Yamathai-yitakiro iito.

⁴ Oshiki impokiro itatsikan-takari ipatsisita, iro imatirimi kashitani itzimayitzi impokiro, itziyaaakiri kipatsiki. Ikanta ipokaki kyaatsi osaiki kooya, inintaki iwityaaro iinchaanikiti aririka intzima-paaki. *

⁵ Okanta otzimaanitaki kooya, siramparyaaniki inatzi. Iriitaki jiwatan-tajyaarini atziri-payi irasiro-kotziti. Omapoka-sitaka yaitanakiri isaikaki Pawa iwinkathari-mintoki.

⁶ Irooma kooya, siyanaka iroori otzisi-masiki. Ari iwitsika-kiniro Pawa tsika onampityaaro, onkarati 1260 kitaitiri inpaitiro owariti anta.

* 12:4 iro imatirimi kashitani = 1/3

⁷ Aripaiti otzimaki owayiritaantsi inkitiki. Iriitaki Miguel maimanitan-taintsiri itsipatakariki Imaninkariti. Iriitaki imaimanitaki Kyaatsi itsipayitakariki irirori Imaninkariti.

⁸ Titzimaita ontzima-piroti isintsinka yoka Kyaatzi aajatzi Imaninkariti. Ti isinitaitiri isaikawaiti inkitiki.

⁹ Ari itziriyai-takiri Kyaatzi itsipatai-takiri Imaninkariti. Yoka Kyaatsi itziriyai-takiri, iriitaki ipaitai-tziri “Kamaari,” ipaita aajatzi “Mishatan-taniri.” Iriitaki nintatsiri yamatawitiri maaroni atziri ikaratzi nampitarori kipatsiki.

¹⁰ Nokimataitatzii ñaawaita-naintsiri sintsiini inkitiki, ikantzi:

Yitaita-nakaro ipinkathari-wintantzi Pawa,
yitaita-nakaro iñaakan-tziro isintsinka,
iwawisaa-kotantai.

Yitaita-nakaro aajatzi Saipatzii-totaari
ityaankakiri.

Tima itziryaakiri kamanta-kota-piinta-kiriri
apaitziri “iyikiiti.”

Kitaitiri aajatzi tsitiniri kamanta-kota-piintziri
Awawani.

¹¹ Tima yokaiti ipaitai-tziri “iyiki” yoitsinampaa-
jiri irirori Kamaari,
tima ikamawintajiri Ipiraitari, kapathainka ikan-
taka ikamaki.

Irootaki imatantaarori aajatzi irirori
ikinkithatairo ñaantsi,
iwinthataaro irirori inkamawintairi Saipatzii-
totaari.

¹² Irootaki pintharowintan-tyaari awirokaiti
inkiti-satzi.

Inkanta-machiitimi awirokaiti kipatsi-satzi, aa-jatzi nijaa-wiri,
Tima katsima ikantanaka Kamaari itziriyai-takiri tsika pisaiki,
Iro ikatsimatan-takari, tima iyotzi oyotapaaka kapichiini.”

¹³ Ikanta iñaakiro Kyaatsi itziriyii-takiri kipatsiki, yitanakaro ikimaatsita-kaawaitakaro kooya owaiyan-takiriri siramparyaa-niki.

¹⁴ Iro kantacha, tzimanaki apiti osiwanki, iroowaitaki isiwanki pakitha. Iro arantanakari ojatiro otzisi-masiki, osaika-pithatiri intaina maranki. Ari awisaniintanaki mawa osarintsi osaikawaiti anta. †

¹⁵ Ikanta iririiti maranki yoimisitowanaki nijaa ipaantiki, iroowaitanaki antaraani nijaa. In-intawita iwiinkiro aririka oonka-kota-nakyaa.

¹⁶ Iro kantacha, tankanaki kipatsi, oniyaita-wakiro nijaa, ari okanta awisakotan-takari koo-yara.

¹⁷ Ari opoñaa ikatsima-pirotanaki kyaatsi. Jataki iwayirityaari pasini otomiiti iroka kooya. Iriiyitaki isiyakaa-wintaitzi kimisanta-kirori ikantakaantani Pawa, akowinta-naarori ñaantsi ikinkithata-koitziri Jesús Saipatzii-totaari.

13

Apiti kowiinkari owantaniri antami-wiri

¹ Ikanta nokatziya-paaka inkaari-thapyaaiki. Noñaatzii isitowanaki nijaaki aparoni kowiinkari owantaniri antami-wiri. Tzimatsi okaratzi

† **12:14** Ari awisaniintanaki mawa osarintsi = aparoni osarintsi, osarintsi-payi ipoñaa kashitani osarintsi

10 ichii, aajatzi 7 iito. Yamathai-yitakiro ichii-payi. Tzimatsi isankinai-takiri iitoki, ithainka-tasorintsi-waitaitzi.

² Yoka owantaniri iriiwaitaki ikaninatzi kashikari. Irooma iitzi-payi iriiwaitaki maini. Iroowaitaki ipaanti kashikari. Iriitaki opakiriri isintsika kyaatsi, iriipiro ipinkathari-wintantanaki yoka owantaniri.

³ Okanta aparoni iito yoka owantaniri kimi-waitaka iwamaita-kiromi, iro kantacha aajatzi añaaji. Oshiki ipampoyaa-winthata-nakiri osaawi-satziiti, ikimisanta-nakiri.

⁴ Oshiki impinkathata-nakiri, iriitaki itharowinta-nakari, ikantajiitzi: “¿Tzimatsima monkaratyaarini yoka owantaniri? ¿Tzimatsima oitsinampairini?” Ari ikimitai-takiriri aajatzi kyaatsi, itharowintai-tanakari, tima iriitaki opakiriri isintsika yoka owantaniri.

⁵ Isinitai-takiri iñaawaita-piinti yoka owantaniri, ithainka-tasorintsi-waitanaki. Iriitaki yaminaitaki impinkathariti, ikaratzi 42 kasiri ipinkathari-wintantaki.

⁶ Oshiki ithainka-tasorintsi-waitaki ipairyaa-waita-sitakari Pawa, ipairyaa-waita-sitakaro tasorintsi-thaanti, ipairyaa-waita-sitakari inkitsatzi.

⁷ Iriitaki owayirityaarini yasiyitari Pawa, inintzi yoitsinampairi. Iriitaki yaminaitaki impinkathari-wintairi ikaratzi shininkata-wakaa-chari tsika-rika-payi, nampiyitarori tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi, ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri

tsika-rika-payi. *

⁸ Oshiki ipinkathata-nakiri osaawiki-satziiti kaari sankinata-kota-chani tsika isankinata-koyitaka iyosiitai-takiri pairani iwitsikan-taita-karori kipatsi, inkarati yañaakai-tairi, ikaratzi ikamawintairi Ipiraitari. †

⁹ Kowirori inkimathatiro iroka, inkimisanti:

¹⁰ Inkarati iminkyaa-waitaiti, ¡Matiroota!

Inkarati wamaantyaaroni sataa-mintotsi, ari inkimitai-tairi apaata irirori iwamaan-taityaari sataa-mintotsi.

Irootaki yoisokirotan-tyaarori inkimisantairi yasiyitari Pawa.

¹¹ Ipoña noñaaki pasini kowiinkari antami-wiri isitowanaki kipatsiki. Tzimatsi apiti ichii, iroowaitaki otapo-tirimpita ichii ipiraitari. Iri-itaki ñaawaita-paintsiri, isiyapaakari kyaatzi.

¹² Yoka antami-wiri otzimi-motziri isintsinka. Ipasankyaa-wakari itakarori owantaniri iwamaiwitai-takari iito, aajatzi añaaji. Isintsitakiri atziri-payi impinkathatairi itakarori owantaniri.

¹³ Tima iñaakan-tapaaki kaari iñaapiintaitzi. Ithonka iñaayitakiri maaroni atziri iwayiitaki ookatha-rontsi. ‡

¹⁴ Oshiki osaawi-satziiti yamatawitan-takari isintsinka ipasankyaa-kirira itakarori owantaniri iwamaiwitai-takari iitoki. Isintsita-nakiri atziri-payi iwitsiki isiyakaaro itakarori owantaniri.

* **13:7** yasiyitari Pawa = kitisiriri † **13:8** Ipiraitari = cordero

‡ **13:13** iwayiitaki ookatha-rontsi = paamari iwayiitakiri inkitiki

¹⁵ Ikanta yoka antami-wiri, itasonkakiri osiyakaaronsi, añaanaki. Ari iñaawaitanaki. Yapirotakiri iwamaakiri kaari pinkathatirini.

¹⁶ Ikintako-tamakota-kaantakiri atziri-payi, imatakiri pasini-payi irako-piroki. Ithonka ikinta-kota-kaantakiri atziri-payi, antari-payi, iinchii-riki-payi, asinonkainkari-payi, ashaarantaniri-payi, ompirataniri-payi, otzikataari-payi, maaroni.

¹⁷ Iriima kaari ikintako-tamakoitzi, ti isinitaitiri yamananta-waiti, aajatzi impimanta-waiti. Irootaki onkowa-pirotan-tyaari inkinta-koitiniri iwairo owantaniri maaroni atziri-payi. Intzi-mayiti pasini inkinta-koita-kiniri osiyawitarori iwairo.

¹⁸ Aparoni yotaniri, ari onkantaki inkimath-atiro iroka osiyakarori iwairo owantaniri. Tima iroka osiyakarori iwairo, irootaki isankinai-tziri "666."

14

Iwanthaani karatatsiri 144,000

¹ Ipoñaa napiitakiro naminanaji, noñaatziiri Ipiraitari ikatziya otzisiki Kisakowintoniki. Ari itsipayitakari karatatsiri 144,000 kintako-tamako-yitakarori iwairo irirori, aajatzi irasi Asitariri. *

² Nokimatzi poimata-naintsiri inkitiki iroowaitaki owaryiinkaati nijaa, iroowaitaki sintsiri ookatha-ronsi, iroowaitaki ipiyompi-waitaitzi.

* **14:1** Ipiraitari = Cordero

³ Irootakira owakirari panthaantsi nokimakiri. Iriira panthaa-jiitatsi karatain-tsiri 144,000 ipinako-wintairi Ipiraitari. Itapothai-takari ipanthaa-wintziri saikaintsiri saika-minto-tsiki, ari ikatziyi-kari aajatzi 4 inkiti-wiri, ipoñaa antari-kona-payi. Iriira yosiitacha ipanthaa-jiitaki yokaiti, tikatsira pasini matironi impanthairo.

⁴ Yokaiti karatain-tsiri 144,000, kitisiriri inayitatzii, ti yantayitiro karipiro-yitatsiri imayimpi-yitiro kooya. Iriiyitaki oyaata-piinta-kiriri Ipiraitari tsika-rika ikinayitzi. Iriiyitakira yitakari yasitaari Pawa, irijatzi yasiyitakari Ipiraitari.

⁵ Ti inthayi-waantiniti, ti ontzima-waiti iyaari-piro-sirinka ompaityaa inthaiya-koitiriri isaikira Pawa.

Ikamantantakiri mawa Maninkari

⁶ Ipoñaa noñaaki yarapaaki inkitiki pasini Maninkari, ikinkithata-kaapaakiri osaawisatzi ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi, shininkata-wakaa-chari tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi, nampiyitarori tsika-rika-payi. Ikinkithata-kota-paakiniri kanta-ita-chani Kamiithari Ñaantsi.

⁷ Ikaimaa-pirotatzii, ikantzi: “Pimpinkathatiri Pawa. Pintharowinta-jyaari. Tima irootzimataki yaminakoi-tairo okaratzi yantaitakiri. Irootaki piwisiryaaawintan-tyaariri owitsikakirori inkiti, kipatsi, inkaari, aajatzi nijaa-payi.”

⁸ Ipoñaa ipokapaaki pasini Maninkari, sintsiini ikaimapaaki, ikantzi: “Yapatha-kiro-ryiitakiro antaroiti nampitsi Kompijaari. Yapiroi-takiri

atziri-payi nampitan-tarori, aakowintarori imayimpi-waitaki. Tima ikaima-siritakiri pasini-satzi atziri-payi imatakotiri okaratzi yantayitakiri irirori. Okimiwaitakaro isinkita-tyiirimi okanta imayimpita-kaanta-kariri.”

⁹ Ipoŋaa ipokapaaki pasini Maninkari, mawatatsiri, ikaimapaaki sintsiini ikantzi: “Itzimi-rika pinkathata-kiriri owantaniri, pinkathata-kirori aajatzi isiyakaaro, itzimi-rika kintako-tamako-yitakarori iwairo, irakoki,

¹⁰ iriijatztakira inkisa-niinta-yitiri Pawa. Onkimiwaita-jyaaro yoitaatyirimi piyanta-tsiri. Antaroiti inkimaatsita-kaayita-jyaari intaajiri, yatsipita-jyaaro kachaari, kitiri-moito onkantajyaa, oshiki ositzinka. Ari iŋaayitajiri maaroni Maninkariiti tasoritsitain-tsiri, ari iŋiiri aajatzi Ipiraitari.

¹¹ Irasi iwiro inkimaatsita-jyaaro kachaari, kitaitiri aajatzi tsitiniri, airo otsiwaka-paintzi kapichiini. Ari inkimitaa-jyaari ikaratzi pinkathata-kiriri owantaniri, pinkathata-kirori isiyakaaro, kinta-kota-karori aajatzi iwairo.”

¹² Irootaki inkamai-tantyaarori yamawiwainiti yasiyitari Pawa, imonkarata-piintairo ikantakaan-taitziri ikimisantairira Jesús. †

¹³ Ipoŋaa nokimatzi iŋaawaitanaki aparoni inkiti-satzi, ikantzi: “Pisankinatiro iroka: Aririka inkamayiti ikaratzi yasitaari Awinkathariti, kimosirira inkantajyaa.” Irojatzzi ikantanakiri Tasorinkantsi, ikantzi: “Omatyaata, tima

† 14:12 yasiyitari Pawa = kitisiriri

ti onkowa-jaantyyaa iroñaaka iñaasintsi-siri-waitajyaa, kamiitha imakoryaa-waitzi, yanintaa-waita-paaro okaratzi yantawintakiri.”

Yawiikitai-tajiri kipatsiki

¹⁴ Ipoñaaa okoñaata-paaki kitamaarori minkori, noñaatziiri isaikaki kimitakariri Itomi Atziri. Yamathaitakari ooro, yairikaki thoyimpiyaa-nikiri kotsiro.

¹⁵ Ipoñaaa isitowanaki tasorintsi-pankoki pasini Maninkari, ikaima-kota-paakiri sintsiini thointain-chari minkoriki, ikantziri: “Sampainkatakira pankirintsi, pawiikitan-tyaaro piyotsiroti.”

¹⁶ Ikanta yoka saikaintsiri minkoriki, itotantakaro iyotsiroti, yawiikitantaki kipatsiki.

¹⁷ Ikanta pasini Maninkari saikantarori tasorintsi-panko anta inkitiki, sitowanaki irirori, iroatzi yairikaki thoyimpiyaa-nikiri kotsiro.

¹⁸ Ari isitowanaki pasini Maninkari ipoñaanakaro taaminto-tsiki. Ijata-sita-nakiri isinitai-takiri inkimpoyiuro paamari. Ikaima-kota-nakiri sintsiini pasini airika-kirori kotsiro, ikantziri: “Pinchika-yitiro kithoyitain-tsiri kipatsiki, tima irakayitaki.” ‡

¹⁹ Tima imatakiro Maninkari, ichikakiro kithotain-tsiri kipatsiki, ipiyotakiro inchatonaaki, inkawirinkaitiro. Iro siyakaawintacha iroka tsika inkantyyaa Pawa iwasankitaajiri kaari-piro-siririiti.

²⁰ Imaitakiro maaroni chochoki ikawirinkaitakiri othapiki nampitsi, sitowanaki iraantsi

‡ 14:18 kithoyitain-tsiri = uva

anta inchato-naki. kimiwaitaka ari anaanakiro nampitsi. Owiraakari ipaantiki ikyaakoitari osaankanaatanaki iraantsi. Jataki intaina oonkaatyaa. §

15

Maninkari-payi amironi apaata 7 owasanki-taantsi

¹ Ipoñaa noñaaki pasini aamparintsi inkitiki. Iroopiro okantaka, okiryaantzi ikantawintai-tanakaro. Tzimatsi ikaratzi 7 Maninkari. Iriiyitaki onasiyita-karori iwasankitaan-tayitaki. Tima okaratzi yantayitakiri Maninkari, ari omonkaratari ifiitziro iyatsimanka Pawa.

² Ari noñaaki aajatzi aparoni inkaari, okimiwaitakari aminaarontsi. Iro kantacha morikathaitaki iroka inkaari. Ari ikatziyayitakari oitsinampaa-kiriri kowiinkari owantaniri aajatzi isiyakaaro. Yairika-yitakiro iwiyompi-minto ipawajiriri Pawa. Iriiyitaki kaari kintako-yityaaroni iwairo kowinkari.

³ Irootaki ipanthesi-jitziro yokaiti ipanthesi-kiri pairani iwaisatzitini Moisés. Ipaitai-tziro "Iwanthesi-kiri," okantzi:

Nowinkathariti Pawá, Sintsi-pirori,

Iroopiro okanta pantakiri, okiryaantzi ikantawintai-tanakaro.

Panta-piintakiro awiroka tampatzikari aajatzi iroopirori.

Awiroka pinkathari-wintairiri atziri-payi.

§ 14:20 intaina = 1600 estadio, 300 kilómetro, iro kimitakarori aririka aniiti onkarati 7 kitaitiri

4 ¿Tzimatsima kaari pinkathata-jimini, kaari tharowintyaamini?

Apaniro awiroka pitasorintsitzi.

Ari impokasi-yitimi maaroni pasini-satzi, tima awiroka impinkathatairi.

Tima piñaakan-takiro oshiki okamiithataki pantayitakiri. *

5 Ipoña noñaaki inkitiki tasorintsi-panko, asitaryaana tasorintsi-naki-pirori.

6 Ari isitowa-nakiri 7 Maninkari-payi owasankitaan-tatsini. Kitamaaro okantayitaka iithaari, siparyaa-piro-waitaki owaniinkataka. Ithaanakari ityaampyaari iwitsika-masi-tziri ooro

7 Ikanta aparoni inkiti-wiri karatatsiri 4, ipayita-wakiri Maninkari-payi aparoni pajo. Kimiwaitaka anta pajoki, ari ojaikita-kyaami iyatsimanka Pawa, asi owirori yañaanitaji.

8 Kachaaryainka onkanta-nakyaa tasorintsi-panko, okantakaakaro iwaniinkaro Pawa aajatzi itasorinka. Tikatsi kantironi inkyii tasorintsi-pankoki irojatzi onkaran-tapaa-kyaari iwasankitaantaki Maninkariiti.

16

Pajonaki-payi ojaikitaka katsiman-kantsi

1 Nokimatzii tasorintsi-pankoki, ñaanatanakiriri 7 Maninkari-payi, ikantziri: “Pijati pisakotiro kipatsiki okaratzi jaikitain-chari 7 pajonakiki kimitakarori iyatsimanka Pawa.”

* 15:4 tharowintyaamini: wairontsi

² Arira yitanakaro aparoni Maninkari isakotakiro kipatsiki jaikitain-chari iwajoniki. Ari omapoka-sita-nakari antaro ipathaa-waitanaki ikaratzi kinta-kota-karori iwairo kowiinkari owantaniri, ikaratzi pinkathata-kirori isiyakaaro.

³ Ikanta pasini Maninkari isakotakiro inkaari-masiki jaikitain-chari iwajoniki. Okimita-nakaro iraantsi inkaari, yapirotaka ikamaki saikantarori.

⁴ Ikanta pasini Maninkari isakotakiro nijaa-masiki, oyaapiiki nijaatinka-masi jaikitain-chari iwajoniki. Opyaanakaro iraantsi nijaa-payi.

⁵ Nokimatzi iñaawaitanaki Maninkari iwaitakiri yaamaako-wintyaari nijaa-wiri, ikantanaki: Tasorintsi, añaanita-tsiri, yañaitaka pairani, tampatzika-siriri pinatzi awiroka, tima awiroka amina-kotaironi kamiitha iroka-payi.

⁶ Tima inkaratzi owamaayita-kiriri pasiyitari, ikaratzi kapathai-nkata-kaakiriri Kamantan-tzinkari-payi iwamaayitakiri, iriyyitaki iroñaaka iirironi iroka iraantsi.

Tima irootaki inintatziiri.

⁷ Ipoña nokimaki iñaawaitanaki yokaiti saikat-siri taaminto-tsiki, ikantajiitanaki:

¡Ariwí! Nowinkathariti Pawá, okaratzi pin-intakiri pantiro tampatzika okantayitaka. Iroopirori onatzi.

⁸ Ikanta pasini Maninkari, isakotakiro ooryaatsiriki jaikitain-chari iwajoniki. Imapokasitanaka ooryaatsiri itsiyanakiri atziri-payi.

⁹ Tima antaro itsiyakiri atziri-payi ooryaatsiri, iro opoñaan-tanakari ithainka-tasorintsi-waitanaki, ipairyaa-siwaita-nakari Pawa, asitarori isintsinka, owasankitaan-tatsiri. Ti onkantzi-mowaityaari impiya-siri-yitai impinkathatairi Pawa.

¹⁰ Ikanta pasini Maninkari, isakotakiro tsika ipinkathari-wintantzi owantaniri jaikitain-chari iwajoniki. Antaroiti otsitini-kitanaki. Antaro yasinonkaa-yitaka atziri-payi anta, yatsikawaitakiro inini ikimaatsi-waitaka.

¹¹ Ari ithainka-tasorintsi-waitanaki, ikisimawaita-nakiri Inkiti-satzi Pawa, tima oshiki ikimaatsi-waitaka, oshiki ipathaa-waitaki. Iro kantacha ti iwashaanta-tzimaityaaro iyaari-pironka.

¹² Ikanta pasini Maninkari, isakotakiro Antaraa-niki nijaa jaikitain-chari iwajoniki. Omapoka-sitanaka opiryaatanaki. Kantatsi imontyaa-yitapaaki pinkathari-yitatsiri tsika isitowa-kirotzi ooryaatsiri, iwayirityaa.

¹³ Ipoñaa isitowanaki piyari ipaantiki kyaatsi. Isitowanaki aajatzi piyari ipaantiki owantaniri, ari okimitakari ipaantiki thayinkari kamantan-tzinkari, isitowanaki piyari. Ikaratzi piyari sitowayita-paintsiri, iriiwaitaki mashiro,

¹⁴ kantatsi yantayitiro kaari iñiita-piintzi. Ithonka ijatasi-yitakiri ikaratzi pinkathari-yitatsiri kipatsiki. Iñaanta-kaayitakari iwayirita-kaiyaari, impiya-paititaki-rika Pawa Sintsi-pirori.

¹⁵ (Pamini, nonkimita-pajyaari kosintzi aririka nompiyakiri. Kimosiri inkantyyaa aamawinta-

jyaanani, kimitakariri owirori okaakiini iithaari inkini inkithaata-nakyaaro, airo isiyantanaka isapoka-mirikiti, iwaañai-tairira.)

¹⁶ Ipoñaa yokaiti piyari, yapatoyitakiri pinkathariiti Owayirii-toniki. Iñaani Heber-iiti, ikantai-tziro “Armagedón.”

¹⁷ Ikanta owiraanta-paakarori Maninkari, isakotakiro tampyainkaki jaikitain-chari iwajoniki. Ikimaitatzii kaimanain-tsiri tasorintsi-pankoki, osaikira saika-mintotsi, ikantaitzi: “¡Ari othonka-paaka!”

¹⁸ Ari iñiitakiro omorikanaki ookatha-rontsi, antaro okaminitaki, ikimaitakiro aajatzi antaro onikanaka kipatsi. Ti iñiita-piintiro kimitakarori iroka onikaro, irojatzi pairani owakira itzimayitan-tanakari atziri-payi kipatsiki.

¹⁹ Okanta antaroiti nampitsi Kompijaari, mawakota okantanaka otankanaki. Ari apirotakari aajatzi oporokanaki nampitsiiti tzimayita-tsiri kipatsiki. Iro kantacha ti imaisanta-tzimaityaari Pawa Kompijaari-satzi, imapiro-waitakiri iwasankitaan-takari iyatsimanka.

²⁰ Ari apirotakari maaroni othampisi, ti iñiitairo. Ari okimitakari aajatzi otzisi-payi.

²¹ Tima paryaapaaki tinayita-tsiri jiriniki, anawyaa-yitapaakiri atziri-payi. Iro kantacha aikiro ijatakaa-nakitziiro ithainka-tasorintsi-waitanaki, ikisima-waita-nakiri Pawa, tima imapirotakiro ikowiinka-pirotakakiro Pawa.*

* **16:21** tinayita-tsiri = aparoni talento, 40 kilo

17

Iwasankitaitiro kimitakarori antaro mayim- piro

¹ Ipoñaa ipoka-sita-paakina aparoni Maninkari karatatsiri 7 airika-yitakirori iwajoni, ikanta-paakina: “Pimpoki, piñiuro tsika inkantaitiri iwasankitaitiri atziri-payi, tima ikimiyitakaro aparoni mayimpiro saika-thapyaatan-takarori oponkityaa-yita nijaa.”

² Iroka osiyakarori mayimpiro, kimiwaitaka iroomi imayimpi-yitakimi ikaratzi pinkathari-wintan-tatsiri nampitsiitiki. Okimiwaitakaro aajatzi, apirota-kirimi osinkiyita-kirimi kipatsi-satziiti.

³ Ipoñaa jatasirin-katanakina otzisi-masiki. Ari noñaakiro aparoni kooya okyaa-kotakari kityonkari owantaniri, okaratzi 7 iito, 10 ichii. Tzimatsi wairontsi-payi sankinatain-chari iwathaki, ithainka-tasorintsi-waitaitzi.

⁴ Okithaatari iroka kooya, okityonka-masitatzi, ipoñaa ojonkiro-masitzi aajatzi. Kamiitha iwaniinkai-tantakaro ooro, aajatzi poriryaari mapikii. Airika-nakitaki iwitsikaitziri ooro. Kimiwaitaka ari ojaikita-kyaami oyaaripironka, aajatzi omayimpinka.

⁵ Tzimatsi sankinatain-chari otamakoki, kaari ikimatha-witaita pairani, okantzi: “Antaro Kompijaari, Antaroiti Mayimpiro, Kisaniinta-pirotaro Kipatsiki.”

⁶ Namina-pirotana-nakiro iroka kooya, osinkityaaro iriraani yasiyitaari Pawa ikaratzi iwamaitakiri, iriraani aajatzi ikaratzi iwamaitakiri

ikinkithata-kotairi Jesús. Ikanta noñaakiro iroka, oshiki nokiryaa-winta-nakiro. *

⁷ Ipoñaa ikantana Maninkari: “¿Paitama pokiryaa-wintan-tarori iroka? Aritaki nonkantakimi opaita siyakaawinta-chari, tira iyotakowitai-tyaaro pairani iroka kooya, aajatzi yoka owantaniri okyaa-kotakari, oshikita-tsiri iito, aajatzi ichii.

⁸ Itzimitaka pairani isiyakaawintai-tziri owantaniri, ti iñiitiri iroñaaka, iro kantacha irootaintsi isitowi impoñaa-kyaaaro omoro-naki inthopointa-pirota-tsiri, aritaki iwamaitajiri. Iriima kipatsi-satziiti, kaari sankinata-kota-chani pairani iwitsikan-taita-karori kipatsi, oshiki yokiryaa-winthata-nakiri yoka owantaniri. Tima airo ikimathatziro opaita kanta-kota-chari: ‘Itzimitaka pairani, ti iñiitairi iroñaaka, irootaintsi impiyaki.’

⁹ Omatantyaari inkimathaitiro iroka, okowapirotatyaa ontzimi yotanitaantsi. Karatain-tsiri 7 iitontsi okyaa-kotakari kooya, iro siyakaawintacha 7 otzisi.

¹⁰ Tzimaki pairani ikaratzi 7 pinkathari-wintakirori anta. Aritaki yiitsinampaitaki ikaratzi 5 pinkathari. Tzimatsi aparoni pinkatha-ritatsiri iroñaaka. Iriima pasini, iriitaki pinkatharitatsini apaata, tikira-mintha intzimi. Yoka owiraantyaaroni kapichiini impinkathariwita-paintyaa, airo osamani-pirodzi.

¹¹ Yoka owantaniri tzimita-chari pairani, kaari iñiitzi iroñaaka, pasini inatzi, iriitaki

* **17:6** yasiyitaari Pawa = kitisiriri

karatapain-tsini 8. Iro kantacha ari isiyawita-paakyaari pasini karatain-tsiri 7 pinkathariiti. Ari yapiro-tzimaitai-takyaari.

¹² Irooma karatain-tsiri 10 chiitsi, osiyakaa-wintari pinkathariiti, karatatsiri 10. Tiki-raata impinkathari-wintan-tayiti irirori. Tima aririka impinkathari-wintan-tanaki owantaniri, iriyyitaki intsipa-yityaari impinkathari-wintanti. Airo osamani-piro-tzimaita, apatziro isirinkapaintyaa kapichiini ooryaatsiri.

¹³ Yokaiti pinkathariiti yaapatyaa-kota-wakaiyaaro yantiri. Ñaapinkatha inkantiri owantaniri, airo ipiyatha-waitari.

¹⁴ Oshiki iwayiri-winthatyaari Ipiraitari. Iro kantacha Yoka ipiraitari, iriitaki oitsinampaantatsini. Tima iriitaki ompirayitari ompirayitan-tachari. Iriitaki pinkathari-wintziri pinkathari-wintan-tatsiri. Intsipa-yitajyaari irirori ikaratzi ikaima-siri-yitairi, ikaratzi iyosiitai-takiri, ikaratzi iriipiro-winta-kiriri.” †

¹⁵ Ipoñaan ikantakina aajatzi Maninkari: “Iroka oponkityaa-yitari nijaa osaika-thapyaatan-takari kooya, iriira siyakaa-winta-chari atziri-payi nampiyitarori tsika-rika-payi, piyoyitain-chari tsika-rika-payi, ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi.

¹⁶ Yokaiti atziri-payi saikantarori 10 nampitsi, osiyakaa-wintakari 10 chiitsi, ari inkisaniintanakiri saikantarori nampitsi osiyakaa-wintakari kooya. Ari inkimitaa-kirori aajatzi owantaniri

† 17:14 ipiraitari = oisha = cordero

oshiki inkisaniinta-nakiro. Onkimiwaityaaromi isapoka-tyiromi kooya, iwawatha-waita-kyaaromi, intaawaita-kiromi. Tima yapirotakiro nampitsi osiyakaa-wintakari kooya.

¹⁷ Iriitaki Pawa kantakaarori aapatyaa-wakaan-takarori antayitziro iroka-payi. Irijatzi kantakaarori ikimisantantakarori owantaniri. Irootaki yantaitiri, irojatzi omonkarantakyaari ikantakiri Pawa.

¹⁸ Ari okantakari, tima iroka kooya irootaki siyakaa-wintacha antaro nampitsi. Tima inkarati saikantarori iroka nampitsi, ipinkathari-winta-witakari nampiyitarori pasiniki nampitsiiti.”

18

Yapatha-kiro-ryiitakiro Kompijaari

¹ Okanta okarata-paaki iroka-payi, noñaatzii ishaawiinka-paaki pasini Maninkari. Otzimotziri irirori oshiki isintsinka, oshiki iwani-inkaro. Yoorinta-paakiro kipatsi.

² Ikaimapaaki, ikantzi:

Yapatha-kiro-ryiita-kirora antaro nampitsi Kompijaari.

Apatziro inampitaaro anta nasiyita-chari piyari-payi,

isaikayitaji anta maaroni kamaari-yitatsiri.

Ari inampitaarori aajatzi nasiyita-chari tsimiri ipinkai-tziri owapiuntariri kaminkari.

³ Tima atziri-payi ikaratzi saikawita-chari nampitsiki osiyakaa-wintakari kooya, ashaaranta-piro-yiwitaka,

Iyompari-waita-piinta-witakari atziri-payi
saikayita-tsiri pasiniki nampitsi.

Ikaima-siri-yitakiri atziri-payi isiya-kota-jyaari
tsika ikantayi-witaka iriroriiti apatziro
ininta-piro-yitziro awaararonsi, aajatzi
iniwita-siwai-winthatari.

Irootaki kaari iñaantaro inkinatyaari Pawa,
ikimita-kotakaro kooya mayimpiro.

Osiyawaitakaro isinkita-tyiiaaromi
awaararonsi, irootaki yantayitan-takarori
kimitakarori mayimpitaantsi.

⁴ Ipoña nokimaki yapiita-nakiro iñaawaitzi
inkiti-satzi, ikantzi:

Ashininkaití, airo pintsipatari saikantarori
nampitsi osiyakaa-wintakari kooya,

Airo pitsipataari pinkaaripiro-siri-waiti,

Pitsipatari = kari iwasankitaitairi.

⁵ Tima inkinkithasiritiro Pawa iyaari-pironka,
kimiwaitaka owajinoka-kyaami iyaari-pironka
inkitiki, ari opiyotakari.

⁶ Pinkisa-kowinta-jyaari, papii-piitiri piwasanki-
tairi.

Tima iroka kaari-pirori siyakaa-winta-chari
omirita-kaakariri kooya sinkitan-tatsiri,

Poipyiiniro iroori, tontaaki pinkantakiro.

⁷ Ampinaasi-waitaka okanta-piintzi iroori:
'Naaka pinkatharo, airo iñitana
nasionkaa-waityaa nonkimita-kotyaaro
kinankaro.'

Tima oshiki okimosiriwinta-piro-waitakaro
owaniinkatani, aakowintakaro omayimpi-
pirowaitaki.

Irootakira oñaantyaarori iroñaaka onkimaatsi-
piro-waitajyaa.

⁸ Irootaki omapokan-tajyaari iwasankitaajiro
aparoni kitaitiri,

Aritaki omantsiyataki, onkimaatsi-waitajyaa, ay-
imatajiro otashi,

impoña intayii-tajiro.

Iriitaki mataironi Awinkathariti Pawa iwasanki-
taajiro.

Tima ontzimi-motziri irirori isintsinka.

⁹ Aririka iñiitakiro oyachaarinka ontaajyaa
nampitsi osiyakaa-wintakari kooya, oshiki
iwasirita-kotai-tyaaro, yiraako-waityaaro
pinkathariiti, tima iriitaki tsipata-kariri ikaratzi
saikanta-karori yantayitziro osiyayitarori
mayimpitaantsi.

¹⁰ Intaina inkatziya-yitaki yokaiti intharowan-
tjyaaro iwasankitai-takiri, inkanta-jiiti:

¡Ikanta-machiitziri nampitarori Kompijaariki!

Iroopiro-waiwitaka nampitsi.

¿Okatzimatakama iwasankitai-takimi? Tikira
isirinka-pirotaa-jaiti ooryaatsiri.

¹¹ Ari inkimita-kyaari ikaratzi iyomparita-
piintakari, oshiki iwasirita-kotyaari, yiraako-
waityaari, tima tikatsi iyomparitajyaa.

¹² Tima iyompariwita-piintakari yooroti, iiriik-
iti, poriryaari imapini kisori kitamaarotaa-nikiri
pinapirota-chari, nasiwai-yitachari kithaarintsi,
kitamaaro-masiri, jonkiro-masiri, kityonka-masi-
pirori, karini-masiri. Tzimayi-witacha osiyarori

santari. Tzimayi-witacha iwitsikani ipothoyi-takiri kamiithaini, chiitsi, incha-kota pinayitachari, asiroyita-tsiri, mapipayi. *

¹³ Tzimayi-witacha mitaki, tzimayi-witacha nasiwaita-chari kasankari, tzimayi-witacha iraitsiri, tzimayi-witacha owaaki inchato kimitariri yiinkantsi, tzimayi-witacha opani iwaitari, tzimayi-witacha ipira-payi, ikyakoitari, isiyako-minto, tzimayi-witacha aajatzi impiratani-payi. †

¹⁴ Inkanta-jiiitzi:

Ari othonka-paakari chochoki-payi piniwita-piintakari.

Ti ontzima-yitaji awaararo pininta-piintakiri, ari okarata-paaki owaniinkata.

¹⁵ Intaina yaminako-yitairo iyomparita-piintari, tharowa inkantyyaa airo itsipatai-tantari iwasankitai-takiri. Antaroiti yiraa-kotyaaro iwasirita-kota-nakyaaro.

¹⁶ Inkanta-jiiitzi:

¡lkanta-machiitzi nampitarori anta! Iroopiro-waiwitaka nampitsi.

Tzimayi-witacha oshiki iroopirori kitamaaromasiri imanthaki, jonkiro-masita-tsiri, aajatzi kityonka-piro-masita-tsiri.

Tzimayi-witacha oshiki yooroti, kisokiri kitamaarotaa-nikiri pinapirota-chari.

¹⁷ Apatziro isirinka-niintanaka kapichiini ooryaatsiri, ari yapirotai-takiro antaro owaararo.

* **18:12** kisokiri kitamaarotaa-nikiri pinapirota-chari = perla

† **18:13** ipira-payi = ganado, oisha; ikyakoitari = caballo

Ari ikimitakari saikayitain-tsiri yamaatako-mintoki, intaina ikatziya-yitaka yamina-kotziri tsika ikanta yapirotai-takiri. Ari ipiyojiitaka ikaratzi antakoyitzirori yamaatako-minto, itsipayitakari ikaratzi otitantarori.

¹⁸ Ikanta iñaakiro oyachaarinka nampitsi otaaka, oshiki yiraa-kotakaro, ikantayitzi: Tikatsi pasini nampitsi kimitai-yaaroni iroka iroopirowita.

¹⁹ Antaroiti iwasiri-waitaka, ikantajiitaki: Ikanta-machiitziri ikaratzi nampita-karori anta. Tima ashaaranta-yiwitakai arokaiti ajaikita-piintakiro owaararonsi amaatako-mintoki.

Tima apatziro isirinka-painta kapichiini ooryaat-siri, ari yapirotai-takirori.

²⁰ Irooma awirokaiti inkiti-satzi, kitisiriri, Tyaantaariiti, Kamantan-tzinkariiti, Ontzimatyii pinkimo-siriyiti, tima ikamantayitzi-takai Pawa iro iwasankitaan-takariri saikantarori antaro nampitsi, ikisakowinta-yitaa-tyaami awirokaiti.

²¹ Ikanta aparoni Maninkari tzimatsiri isintsinka, yaaki antaro mapi tononka-mintotsi, yapishoonkakiro inkaariki, ikantzi: Nokimitaakiro napishoonkakiro antaro mapi, Ari nonkimitairori aajatzi antaro nampitsi Kompijaari.

Ari ompyiyiiaari, airo iñiitairo.

²² Airo ikimaitairo owanthaani, onkamininkati owiyompi-minto, osonkari aajatzi otyoori. Airo iñiitairo okaratzi owitsika-yitziro tsika-rika opaiyitari.

Airo ikimaitairo ompoimati otononka-minto.

²³ Airo iñiitairi imorikaji ootaminto.

Airo iñiitairo aawakaiyaa.

Ari okarata-paaki maaroni iroka, tima oshiki oitzinampa-siri-yitakiri pasini-satzi atziri-payi, kimiwaitaka onkisa-minthata-tyiirimi.

Tima antaroiti isintsi-yiwitaka ikaratzi iyompariwita-piintakari.

²⁴ Irootaki owatsinaa-waita-kiriri pasini-satziiti, okapathai-nkata-kaawaitakiri Kamantan-tzinkariiti. Ari okantakiriri maaroni kitisiririiti.

19

Ikimosiriwintaita inkitiki

¹ Okanta okarata-paaki iroka, nokimatzi kaminin-kata-naintsiri ikaimajitzi oshiki inkitsatzi, ikantzi:

¡Ñaamisa! Iriitaki Pawa owawisaa-koyitairi. Otzimi-motziri iwaniinkaro, aajatzi isintsinka.

² Okaratzi inintziri yantiri irirori, tampatzika okantayitaka.

Iriipirori inatzi.

Tima iwasankitaakiro mayimpiro owaaripiro-yitakiriri kipatsi-satziiti.

Ikisako-wintaari ikaratzi iwamaitakiri impiratani.

³ Irojatzii yapii-yapii-jiitziri, ikantzi:

¡Ñaamisa! Onkatziyain-kataiti oyachaarinka. Asi owatyiiro.

4 Ikanta 24 antari-kona-payi, itsipatakari
4 inkiti-wiri-payi, ityiirowa-jiitanaka, tima
impinkathata-nakitziiri Pawa isaikaki irirori
iwinkathari-mintoki, ikantajiitzi:

¡Omapirowí! ¡Ñaamisa!

5 Tzimatsi ñaawaita-naintsiri saika-minto-tsiki,
ikantaitzi:

Maaroni impira-yitaari Pawa, piwisiryaawinta-
jyaari.

Piñaapinkathatairi maaroni, yitanakyaaro
yanini-payi aajatzi antari-payi, maaroni.

6 Ipoñaa nokimaki kamiinkata-paintsiri, iriiwait-
aki yapatojiita atziri-payi, iroowaitaki oparyai-
nkatzi nijaa, iroowaitaki ookatha-rontsi. Ikan-
taitzi:

¡Ñaamisa! Aritaki pinkathari-wintantai Pawa,
iriitaki Awinkathari-titajyaari Sints-
pirori.

7 Thami ankimo-siri-wintiri,

Thami antharowinta-jyaari,

Tima irootzi-mataki yoimosirinkiri yaawakaiyaa
Ipiraitari.

Aritaki owitsikaka iinantyaari.

8 Isinitai-takiro onkitamaaroti oithaari, ti
onkipatsi-waiti, poriryaa okantaka.

Siyakaa-winta-chari kitamaarori oithaari,
irootaki kamiithari yanta-piintziri kimisantzin-
kariiti kitisiriri.

*Yakyootaitiri yaawakaiyaa kimitakariri ipi-
raitari*

9 Ipoñaa ikantapaakina inkiti-satzi:
“Pisankinatiro iroka: Oshiki inkimo-siritaji
ikaratzi ikaimai-takiri yakyootairi yaawakaiyaa

Ipiraitari.” Ipoñaa ikantakina aajatzi: “Iroka, irootaki iñaani-piro Pawa.”

¹⁰ Ari notyirowanaka nopinkathata-nakiri Maninkari, ikantana: “¡Airo pipinkathatana naaka! Ari akarajitzi impiratai Pawa, ari nosiyami awiroka, ari nosiyakari ikaratzi oisokiro-yitakarori ikinkithata-paintziri Jesús. Iriitaki pimpinkathati Pawa. Tima okaratzi ikinkithata-paintziri Jesús, irootaki oyosirita-kaayita-kiriri Kamantan-tzinkariiti.”

Kitamaarori ikyaakoitari

¹¹ Ipoñaa noñaaki asitaryaanaka inkiti. Tzimatsi anta aparoni kitamaarori ikyaa-kotari. Iriima kyaakota-kariri, iriitaki ipaitai-tziri “Oisokirotaniri,” ipaitai-tziri aajatzi “Iriipirori.” Aririka iwasankitaanti, tampatzika okanta. Ari okimitari aajatzi aririka iwayiritanti. *

¹² Osiyawaitakari paamari irooki. Amathai-tziitaka. Isankinatakaro wairontsi kaari iyotakoitzi, apatziro iyotziro irirori.

¹³ Iriitaki kithaata-karori kithaarintsi othakakiri iraantsi. Ipaitai-tziri aajatzi “Iñaani Pawa.”

¹⁴ Tzimatsi oshiki iwayiriti inkitiki. Kitamaarothaitaki okantaka iithaari, ti onkipatsi-waiti. Iriitaki oyaatakiriri kyaakoyita-kariri kitamaarori ikyaakoitari.

¹⁵ Ari ositowa-nakiri ipaantiki osiyakarori othoyimpiyaa-nikitzi sataa-mintotsi, irootaki imposan-tajyaariri iisaniintani. Iriitaki ompiratan-tajyaarini irasiro-kotziti. Irijatzi

* **19:11** ikyaa-koitari = caballo, mora

kawirinkironi chochoki osiyakarori iraitsiri ipaitai-tziri “Imasirinka Pawa Sintsi-pirori.”

¹⁶ Iriitaki sankinata-karori iroka wairontsi iithaariiki, aajatzi iporiki. Iroka wairontsi: “Pinkathari-wintziriri pinkathariiti. Ompiratariri ompiratan-taniriiti.”

¹⁷ Ipoñaa noñaaki pasini Maninkari ikatziyan-takari ooryaatsiri, ikaimapaakiri maaroni tsimiriiti arayita-tsiri, ikantziri: “Pimpoki papatotajityani, pakyootairi awirokaiti Pawa yoimosirinka.

¹⁸ Tima piwayita-jyaari atziri-watha: iwatha pinkathariiti, iwatha ijiwari owayiriiti, iwatha iriipiroriiti, iwatha ikyaakoitari aajatzi kyaakota-piintariri. Ti apatziro piwajyaari yokapayi, piwayita-jyaari aajatzi iwatha maaroni: ompirataari, ompirataniri, antari-konaiti, yanini-payi, maaroni.”

¹⁹ Ipoñaa noñaakiri kowiinkari owantaniri, noñaakiri aajatzi pinkathari kipatsi-satzi itsipay-itakari iwayiriti. Ari ipiyojiitaka inintzi iwayiriti kyaakota-kariri kitamaarori ikyaakoitani itsipayitakari aajatzi iwayiriti.

²⁰ Tzimatsi ipaita airikawa-kiriri owantaniri. Ari ikimitai-takiri thayinkari kamantan-tzinkari itsipata-piintakari itasonka-wintantzi. Irootaki yamatawitan-takariri ikaratzi kintako-yitakarori iwairo owantaniri, aajatzi ikaratzi pinkathatakirori isiyakaaro. Yoka owantaniri aajatzi thayinkari kamantan-tzinkari, yookaitakiri opaama-porinthataki paamari, okitiri-moitotaki sitziwaro okachaarinka.

²¹ Iwamaitakiri maaroni kimisanta-nakiriri,

ithatzinki-tantakari sitowapain-tsiri ipaantiki
kyaakota-kariri kitamaarori ikyaakoitari.
Kimatzii-piro-jiitaka tsimiri-payi.

20

Oshiki osarintsi onkarati 1000

¹ Ipoñaa noñaaki yayiita-paaki pasini
Maninkari. Yairikakiro yasitaryaan-tyaarori
omorona inthopointa-pirota-tsiri. Yairikaki
aajatzi antaroiti asirotha.

² Yaakiri kyaatsi, maranki tzimitain-chari
pairani. Iriitaki Kamaari, Mishatantaniri. Yooso-
takiri onkarati 1000 osarintsi isaiki.

³ Ari itziriyaa-kiriri omoroki inthopointa-
pirota-tsiri. Ishipita-kotakiri, yowitsiñika-
kotakiri airo yamatawitan-taari atziri-payi,
irojatzzi omonkaratan-takyaari onkarati 1000
osarintsi. Aririka onkarata-paaki iroka, ari
yoosoryaa-kota-paintiri kapichiini.

⁴ Ipoñaa noñaaki oshiki saika-mintotsi tsika
isaikayitaji inkarati pinkathari-wintan-tatsini.
Ari noñaakiro isiri-payi ikaratzi ithatzinkai-
takiri ikimisantairo iñaani Pawa, ikinkithata-
paintziri pairani Jesús. Tima yokaiti, ti im-
pinkathatiri irirori owantaniri, ti impinkathatiro
isiyakaaro aajatzi. Ti inkintako-tamakotyaaaro
iwairo owantaniri, aajatzi irakoki. Iriiyi-
taki añaayitaa-tsiri, ipinkathari-wintan-tayitai
irirori itsipataari Saipatzii-totaari, okaratzi 1000
osarintsi.

⁵ Iriima pasini ikaratzi kamayitain-tsiri, ti yañaayitaji irirori, iroatzi omonkaratan-tapaakari 1000 osarintsi. Irootaki ipaitai-tziri “Itarori Añaantsi.”

⁶ Kimosiri inkantajyaa apaata inkarati piriintaa-chani ipaitai-takiri “Itarori Añaantsi.” Tima kitisiriri inayitaji. Airo yapiitajiro inkamayitaji. Irasi iwiro yañaayitaji, iriitaki kimitajyaarini Impira-tasorintsitaari yantawaitainiri Pawa, yantawaitainiri aajatzi Saipatzii-totaari. Ari itsipataari ipinkathari-wintantai okaratzi 1000 osarintsi.

⁷ Aririka omonkaratakyyaa 1000 osarintsi, aritaki imisitowaita-paintiri Kamaari yasitakoi-takiri. *

⁸ Aririka isitowapaji, yitapajyaaro yamatawita-pajiri maaroni atziri tsika-rika inampiyitaro. Iroka nampitsi-payi ipaitai-takiro “Gog,” pasini “Magog.” Yapatotajiri maaroni anta inintzi iwayirita-kaiyaari. Intzima-piroti oshiki atziri, iroowaitaki oshikitzi impaniki nijaa-thapyaaki.

⁹ Ijajiitaki tsika owintini-pathatzi, intapotakiri kitisiririiti tsika ipiyojiitaka iriroriiti. Ari okaratzi intapotakiro aajatzi ipaitai-tziri “Otako-pirotaaro Nampitsi.” Ari omapoka-sitajyaa omparyaa-paaki paamari, yapirotakiri maaroni.

¹⁰ Iriima Kamaari amatawitan-taniri, yookaitakiri opaama-porinthataki paamari, kitiryiinka okantaka ositzinka okachaarinka. Ari yookitai-takariri kowiinkari owantaniri, itsipatai-takiri thayinkari kamantaniri. Irasi iwiro inkimaatsi-waitajyaa anta.

* **20:7** Kamaari = Mishatantaniri

Yaminakoi-tantaji kitamaaroriki saika-mintotsi

¹¹ Ipoñaa noñaaki antaroiti kitamaarori saika-mintotsi. Tzimatsi saikanta-karori, iriitaki apirota-jirori inkiti aajatzi kipatsi.

¹² Ari ikatziya-jiitaka kamayitain-tsiri anta kitamaaroriki saika-mintotsi, itsipayitaari antari-payi aajatzi yanini-payi, maaroni. Ari yampinai-ryaanakiro sankinarintsi, yampinai-ryaanakiro aajatzi pasini tsika isankinata-kotaka añaayitaa-tsini. Ari yaminakoi-tairo tsika isankinata-koitziri atziri-payi okaratzi yantayitakiri.

¹³ Ari ikimi-tzitakari ikaratzi piinkayitain-tsiri nijaaki, ipiyotaka iriroriiti. Ikaratzi kamayitain-tsiri, ari isaikita-jiitaka aajatzi anta osiyawaitakaro atziri onatyiimi “Kaamanitaantsi,” apakaajirimi ompirawai-witakari. Ari ikaratzi yaminakoi-tairi iriroriiti okaratzi yantayitakiri.

¹⁴ Ipoñaa yookaita-kirori “Kaamanitaantsi” opaama-porinthataki paamari ontaajyaa. Iroka paamari paama-porinthatain-tsiri, iro ipaitaitakiri “Apitita-tsiri Kaamanitaantsi.”

¹⁵ Ari ithonka yookaitakiri opaama-porinthatakira paamari ikaratzi kaari sankinata-kota-chani yañaayitaji.

21

Owakirari inkiti aajatzi owakirari kipatsi

¹ Ipoñaa noñaaki owakirari inkiti, aajatzi owakirari kipatsi. Tima apirotaka paisatori inkiti, aajatzi paisatori kipatsi. Ti iñiitairo inkaari.

² Ipoñaa noñaaki okinapaaki inkitiki nampitsi tasorin-tsita-tsiri, ipaitai-tziro “Owakirari Aapatyaawini.” Iriitaki Pawa owayiita-kaantakirori. Owaniinka okantaka, iroowaitaki kooya owaniinkata-sitari oimintyaari.

³ Ari iñaawaitai-tanaki sintsiini saika-minto-tsiki, ikantaitzi:
 ¡Pamini! Osaiki-motajiri kipatsi-satziiti
 tasorintsi-thaanti tsika inampitaro Pawa.
 Tima intsipataari Pawa tsika isaikayitzi yasiyitaari.

⁴ Tima iriitaki Pawa shipirotairini, yoimosirinkayitajyaari.

Airo ikaamani-yitaji,
 tikatsi katsiwaitaa-tsini, tikatsi iraaajachani,
 tikatsi kimaatsi-waitaa-chani.
 Tima ari okarata-paaki iroka-payi.

⁵ Ipoñaa iñaawaitanaki saikain-tsiri iwinkathari-mintoki, ikantzi: “Nowakiratakaajiro maaroni.” Ikantanaki aajatzi: “Pisankinatiro iroka, tima iroopirori ñaantsi onatzi, ari onkanta-jita-tyiiaani.”

⁶ Ari ikantana: “¡Ari owiraapaaka! Naaka osiyarori itarori sankinaritsi, aajatzi owiraantarori. Naakataki itakaan-tanakarori. Naakataki thonkaironi. Tzimatsi-rika miritatsiri, ari nomirita-kaajyaari nijaa owañaan-tatsiri. Impasii-tajyaari, ti ompinatyaa.

⁷ Irootaki nosinita-kiniriri oitsinampaantaniriiti. Tima naaka Pawa impinkatha-yitai. Nonkimita-kaantajiri irirori notomiiti.

⁸ Iro kantacha airora notomitaari tharowan-taniri, kisosiriri, kisaniantaniri, owantaniri, may-impiri, matsi, pinkathata-kiriri siyakaaronsi,

thayinkariiti. Iriiyitaki taayitaa-chani opaama-pirothaataki, kitiryai-nkatain-tsiri oyachaarinka. Irootaki apitita-tsini inkamayitaji.”

Owakirari Aapatyaawini

⁹ Okanta okarata-paaki iroka-payi, ipoka-sita-paakina aparoni Maninkari owasankitaan-taniri airika-kirori iwajoni. Ikantapaakina: “Pimpoki noñaakaimiro osiyakaa-wintari kooyaka iinantyaari Ipiraitari.”

¹⁰ Yaasirin-katanakina tonkaariki otzisiki. Iñaakakinaro antaroiti nampitsi tasorintsita-tsiri ipaitai-tziri Aapatyaawini, irootaki iwayiitajiri Pawa opoñaajaro inkitiki.

¹¹ Anta nampitsiki, ari iñiitairori iwaniinkaro Pawa, siparyaa-waitaki, iroowaitaki okanta mapiki poriryaata-tsiri, pinapirota-chari. *

¹² Antaroiti okantaka otanto-nampiro. Okaratzi 12 tsika ikyaa-piintaitzi. Tzimatsi ikaratzi 12 Maninkari aamaako-winta-yitarori tsika ikyaa-piintaitzi. Ari isankinai-takiro iwairo itomi-payi Israel.

¹³ Okaratzi mawa anta ikyaa-piintaitzi montita-kariri isitowa-pintzi ooryaatsiri. Aajatzi tsika ikyaa-pintzi ooryaatsiri okaratzi mawa. Katonko okaratzi mawa. Kiriinka okaratzi mawa.

¹⁴ Tzimatsi okaratzi 12 antaroiti mapi otzi-takirori otanto-nampi. Ari osankina-yitakari 12 iwairo-payi Intyaantaariiti Ipiraitari.

¹⁵ Yoka ñaanata-kinari, yairikaki imonkaraminto-sithaki iwitsikai-tziri ooro, irootaki

* **21:11** poriryaata-tsiri = jaspe

imonkaratan-tyaarori otanto-nampi, aajatzi tsika ikyaa-piintaitzi.

¹⁶ Ari omonkarata-wakaa osanthatzi onampinaki iroka nampitsi, ti anaawakaiyaa. Ikanta yitanakaro Maninkari imonkaratziro tsika owiraa osanthatzi onampina, ojinokitzi aajatzi otontatzi, okaratzi 12000 siyasiyawai-mintotsi omonkarataka. †

¹⁷ Ipoñaa imonkaratakiro aajatzi otanto-nampi, okaratzi otontatzi 144 ikonaki. Iro imonkaratan-takari Maninkari kimitarori ikonaki atziri imonkaratanta-piintari irirori.

¹⁸ Iroka otanto-nampi, osiyawaitakaro mapi poriryaataki okantaka. Iyosiita ooro iwitsikaitanta-karori nampitsi, poriryaataki okantaka. ‡

¹⁹ Iroka otzinkamitakari otanto-nampi, iro yaitaki pinapiro-yitachari mapiki nasiyita-chari oporiryaata-kiyitzi: nashonkaaniri, natsiryaari, kityaa-nikiri, §

²⁰ kitiriri, kityonkari, kitiryainkari, anasiriki, potsitari aajatzi kitamaaroiniki.

²¹ Okaratakira 12 ikyaa-piintaitzi, iro yaitaki antaro-pirori mapi, kisokiri kitamaarokiri pinapirota-chari, imokayitakiro iwitsikan-takarori. Maaroni owaankiiri-tsiti nampitsi, iyosiita ooro iwitsikai-tanta-karori, poriryaataki okantaka. *

† **21:16** 12000 siyasiyawai-mintotsi = 2200 kilómetro. ‡ **21:18**

poriryaataki = vidrio § **21:19** pinapiro-yitachari mapiki nasiyita-chari oporiryaata-kiyitzi = jaspe, zafiro, ágata, esmeralda, ónice, cornalina, crisólito, berilo, topacio, crisopraso, jacinto, amatista. *

* **21:21** kisokiri kitamaarokiri pinapirota-chari = perla

22 Ti ontzimapaji anta tesorintsi-panko. Tima iriitaki inampitantai-taari Awinkathariti Pawa Sintsi-pirori itsipataari Ipiraitari. Iriitaki impoyiita-jyaaroni tesorintsi-panko anta.

23 Ti inintai-tapajiri ooryaatsiri, aajatzi kasiri. Tima iwaniinkaro Pawa kitainkata-kaaironi. Iriitaki Ipiraitari kimitajyaaroni ootamintotsi.

24 Iriitaki kitainkata-kotaironi yaniiyitajira atziri-payi anta. Pinkathariiti tzimayi-witachari iwaniinkaro kipatsiki, kamiithaini isaikayitaji anta impinkathatairi Pawa.

25 Airo otsitinitapaji, asi owairo onkitaititapaji. Airo asita-nitaja nampitsi anta.

26 Ikaratzi tzimayi-witachari iwaniinkaro kipatsiki ipinkatha-witaitari, kamiitha isaikayitaji anta impinkathatairi Pawa.

27 Airo itzimaji anta kaaripirota-paatsini, airo iñiitairi antayita-jironi ipinkai-tziri, airo itzimapaji aajatzi thaiyapaa-chani. Intaini inampiyita-jyaaro ikaratzi isankinata-kotakiri Ipiraitari yañaayitaji anta.

22

¹ Ipoñaa iñaakakinaro nijaa añaanita-kaanta-tsiri. Kitijaa-niki okantaka. Iro sitowaata-tsiri isaika-mintoki Pawa itsipatakari Ipiraitari, *

² irootaki siyaatain-chari niyaankiniki owaankiirin-tsiki. Omontitha-mashaataka oshooka-thapyataan-takaro chochoki añaanita-kaanta-tsiri. Okanta-tya maaroni kasiri okithotapaji osarintsiki. Otikatsita-kaantapaji osi.

* 22:1 kitijaa-niki = cristal

³ Airo otzimapaji mishataantsi anta. Ari osaikapajiri iwinkathari-minto Pawa, aajatzi irasi Ipiraitari. Irasi iwiro impiratani-payi impinkathatairi anta.

⁴ Aritaki iñaaporotai-tajiri Pawa. Inkintakotamakota-jyaaro atziri-payi iwairo Pawa.

⁵ Airo otsitinitapaji anta. Airo itzimapaji ooryaatsiri. Tima iriitaki kitainkataa-tsini Pawa, Awinkathari-titaari. Irasi iwiro impinkathari-wintan-tapaji atziri-payi anta.

Irootaintsi impiyi Saipatzii-totaari

⁶ Ipoña ikantanakina Maninkari: “Iroopirora iroka ñaantsi, kantatsi ankimisantiro.” Tima pairani iyotakaa-yitakiri Pawa Awinkathariti Kamantan-tzinkari-payi, ari ikimitaakiri iroñaaka impiratani, ityaanta-kiniri Imaninkariti iñaakayitakiri iroka-payi, irootaki iyotanta-jyaari irootaintsira omayityaa tsika-rika ompaiyityaari.

⁷ Iroka ikantzi Jesús: “¡Pamini! Irootaintsi nompíyi. Kimosiri inkantajyaa inkarati kimisanta-kironi ikamantantai-takiri aka sankinarin-tsiki.”

⁸ Naakataki Juan osankinatzirori iroka. Naaka ñaakirori maaroni, naaka kimakirori aajatzi. Ari notyiroowa-witanaka nompinkathatiri Maninkari ñaakaki-narori maaroni iroka.

⁹ Ikantanakina irirori: “¡Airo pipinkathatana naaka! Ari akarajitzi impiratai Pawa, ari nosiyami awiroka, ari nosiyakari Kamantan-tzinkari-payi pipaiyitziri ‘iyikiiti,’ nosiyari aajatzi inkarati kimisantaironi sankina-yitain-chari aka. Iriira pimpinkathatairi Pawa.”

10 Ipoñaa ikantanakina aajatzi: “Okaratzi pisankinata-kotakiri awisayita-tsini apaata, airo pimana-kotziro okaratzi ikamantai-takimiri, tima irootzi-mataki iñiitiro awisatsini.

11 inkaaripiro-siri-taiti itzimi-rika kaaripiro-sirita-tsiri iroñaaaka. Inkamaari-piro-siri-taiti itzimi-rika kamaari-siritain-tsiri iroñaaaka. Yanta-piro-taitiro kamiithari itzimi-rika antakirori iroñaaaka. Intasorintsi-piro-siri-taiti itzimi-rika tasorintsi-siritain-tsiri iroñaaaka.

12 ¡Irootaintsira nompíyi! Irootaintsira nompina-yitajiri atziri-payi okaratzi yantawintakiri aparoni-payi.

13 Naaka osiyarori itarori sankinarintsi, Naaka osiyarori aajatzi owiraantarori. Naakataki itarori, Naakataki owiraantyaaroni. Naakataki itakaan-takarori, Naakataki thonkajironi.”

14 Kimosirira inkantajyaa inkarati kiwayi-taironi iithaari, onkini isinitaitiri iroka chochoki añaaakaan-tatsiri, onkini inkyaaayitaji ikyaa-piintaitzi nampitsiki.

15 Airora ikyaaayitaji anta kimitako-yitariri ot-sitzi, matsikan-taniri, antapiintakiro karipiro-yitatsiri, owantsinkari, ikaratzi pinkathata-kiriri pawaniro, ikaratzi amita-piinta-karori ithaiya.

16 “Naaka Jesús otyaanka-kiriri Maninkari inkaman-timiro iroka-payi, piwawisayiniri awiroka ikaratzi apatowinta-piinta-kariri Pawa tsika-rika-payi. Naaka charinitariri pinkatharini David, ikasiya-kaitani. Naakataki ipaitaitzi ‘Impokiro Parya.’ ”

17 Ikantzi Tasorinkantsi: “Pimpokiita.” Ari

okantziri aajatzi kimitakarori kooya
iinantai-tyaari.

Inkarati kimayitaironi aajatzi iroka, inkanta-
yitai: “Pimpokiita.”

Impokayiti itzimi-rika miriyita-tsiri. ¡Itzimi-
rika nintanain-tsiri iiroo nijaa añakaan-
taniri, irawaiti, ti ompinatyaa!

¹⁸ Tzimatsi nonkaman-tiriri inkarati kimaironi
tsika osankinata-koyitaka awisayita-tsini apaata:
Tzimatsi-rika owanaa-sita-kyaaroni sankinatain-
chari, aritaki imapirotajiri Pawa iwasankitaan-
tajyaari okaratzi kinkithata-koyitain-chari aka
sankinarin-tsiki.

¹⁹ Tzimatsi-rika thañaa-pithatan-tyaaroni
okaratzi sankinatain-chari aka, ari inthañaa-
pithata-jyaari apaata Pawa irirori airo
isinitainiri chochoki añakaan-tatsiri. Airo
ikyaaaji nampitsiki ikinkithata-koitakiri aka.

²⁰ Iroka ikantzi kinkithatzirori iroka-payi:
“Irootaintsi nompíyí.” Ari nokantzi naaka:
“Omapirowí, sintsiini pimpiyí.”

²¹ Onkamintha irasi iwatyiiro inisironka-
yitaimi Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari.
Omapirowí.

lxx

Ashéninka Perené
Ashéninka Perené: Ashéninka Perené (New
Testament+)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ashéninka Perené)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

4937822c-7fbb-5a7c-989d-ccf71fe482a2